

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਈ 1-4, 1988

May 1-14, 1988

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

Ph. (604) 581-4473

P.O. BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਟਾਲਣ ਲਈ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਾਰਤਾ 13 ਮਈ ਨੂੰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਹੱਥ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਧੁੰਆਂਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁੱਢੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕੋਲੂ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 30 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਫੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਮੌਦਦ ਕਰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨੌਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਏ ਹੋਏ। ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਹੋਈਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵਾਵੇਲਾ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ?

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪਤਲੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 13 ਮਈ ਤੋਂ 16 ਮਈ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਨੀਯਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 2 'ਤੇ

ਮੈਨੀਟੋਬਾ 'ਚ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਫੱਟੀ ਪੋਚੀ ਗਈ

ਲਿਬਰਲ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਡਾ: ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਸਫਲ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ — ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦਸ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹੀ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਨੂੰ 57 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 12 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀਆਂ ਜਦ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਿਛਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਟ ਸੀ, ਹੁਣ 20 ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਟੋਰੀਆਂ ਨੂੰ 25 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਪਰ ਉਹ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਰਕਾਰ 'ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰ' ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਾ: ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਡਾ: ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਲਡੋਨਨ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਟ ਉਤੇ ਮਾਰਟੀ ਡੋਲਨ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਡਾ: ਚੀਮਾ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਗੇਵੀਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ। ਡਾ: ਚੀਮਾ 35 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ 5 ਸਾਲ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ।

ਮੋਅ ਸਹੋਤਾ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜਾ ਮੈਂਬਰ

ਡਾ: ਚੀਮਾ ਮੋਅ ਸਹੋਤਾ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਚਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟੋਰੀ ਲੀਡਰ ਮਿ: ਫਿਲਮਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਣਗੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਿਰ ਹੋਣ।

Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),
Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼

ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿੱਧੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮਗਲਿੰਗ ਵੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਸਮਗਲਿੰਗ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਤਾਰ ਦੀ ਵਾੜ ਲਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਾਰ ਦੀ ਵਾੜ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾੜ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤੇ ਵਾੜ ਲਾ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੁਆਲੇ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਘਰ ਢਾਹ ਕੇ ਚੰਗੇ ਪਾਸੀ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਠ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਸਥਾਨਕ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਮਾਂ ਬਣੇਗੀ

ਲੰਡਨ — ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਇਥੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੇਤਾ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ ਇਕ ਅਖਬਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰਤੇਗੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਇਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਸਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਆਸ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਾ ਦੇਣਗੇ। ਅਖਬਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਬਿਆਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਘੱਖ ਕਰਨ ਤੇ ਵੇਖਣ ਦਿਓ। ਸਾਨੂੰ ਫੌਰਨ ਕਿਸੇ ਸਿਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਪਾਨ ਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਪਾਨ ਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਅਖਬਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਪਾਨ ਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਇਮਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵੀਅਤਨਾਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਵਲੇ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਪ੍ਰਚੀਆ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਵਰਤਮਾਨ

ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਹਿਜਾਦਾ ਨੌਰੋਦਮ ਸਿਹਾਨੁਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਅਤਨਾਮ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਗੁਏਨ ਵਾਨਲਿਨ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਗਣਰਾਜ ਦਿਵਸ ਤੇ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੇ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਬਾਰੇ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਚੁਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਰਾਮਾਇਣ' ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 'ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ'

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — 'ਰਾਮਾਇਣ' ਸੀਰੀਅਲ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 'ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ' ਸੀਰੀਅਲ ਟੀ. ਵੀ. ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

ਪ੍ਰੀਤਨਗਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ, ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ 1988 ਦਾ ਇਕ ਅੰਕ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਕ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰੀਥੇ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਲੇਖ, ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ, ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਗੋਪਰਣਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਿਖਤਾਂ, ਪੋਰਟਰੇਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਕ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 15 ਮਈ 1988 ਤੱਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਉੱਤੇ ਖਤ ਪੱਤਰ ਕਰੋ:

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

(ਮਹਿਮਾਨ ਸੰਪਾਦਕ)

4471 Deerfield Cres.

Richmond, B.C. V6X 2Y4

Phone : (604) 276-2735

BURNABY PROFESSIONAL DRIVING SCHOOL

LEARN TO DRIVE TRUCKS, BUSES & SEMI TRAILERS DEFENSIVELY "AT REASONABLE RATES"

ਟਰੱਕ, ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਸੈਮੀ ਟਰੇਲਰ ਚਲਾਉਣੇ ਸਿੱਖੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

COMPLETE
COURSES & HOURLY
RENTALS FOR
CLASS 1,2,3,4

GOVERNMENT
CERTIFIED
AIR BRAKE
COURSES

ਏਅਰ ਬਰੇਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ
ਲਈ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜ਼ੋਰਿੰਦਰਪਾਲ ਹਾਂਸ

LANGUAGE ASSISTANCE FOR LEARNERS & AIR BRAKE LICENSE

5284 STILL CREEK
FEES TAX DEDUCTIBLE

291-2255

BURNABY, B.C. V5C 4E8
DAY, EVENING OR WEEKENDS

PRACTICAL JOB TRAINING & EMPLOYMENT ASSISTANCE

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੇ 50 ਲੱਖ ਮਰੀਜ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 50 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਗਲੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 18 ਤੋਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਕੈਪਟਨ ਲਛਮਣ ਕੁਮਾਰ ਕੋਛੜ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਮਰੀਜ਼ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

BERNARD SIMPSON & COMPANY

• HANDLING CAR
ACCIDENTS FOR OVER
15 YEARS

• CONTINGENCY FEES
AVAILABLE
(IF NO RECOVERY NO LEGAL FEE)

NO CHARGE
for initial
consultation

• ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਹੀ ਹੋਂਡਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
• ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਂਡਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Translation
services
available

PHONE (604) 734-2272

999 WEST BROADWAY, VANCOUVER, B.C.
(SITUATED IN THE AUTOMOBILE ASSOCIATION BUILDING)

PRACTICE
RESTRICTED
TO INJURIES
SUFFERED
DUE TO

CAR ACCIDENTS
(ICBC CLAIMS)

ਸ਼ਹੀਦ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਤਾਏ ਸਮੇਤ 9 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਅਨਿਸਚਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਫੀਊ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਕੱਲ੍ਹ ਹਲਾਕ ਹੋਏ 9 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਸ: ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਉਤੇ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ: ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ 65 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ਼ ਵੀ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਉਤੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਸਲੇਮ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਹੀ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਵਲਿਸਟ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਐਲਾਨੀਆ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ

ਪਰਸ਼ੋਂ ਹੋਏ 9 ਕਤਲਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕਤਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੁਤਲੀਘਰ ਚੌਕ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਅੰਧਾਧੁੰਧ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦਾ ਇਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਣਾਅ ਵਧ ਗਿਆ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਨਿਸਚਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਫੀਊ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪੁਤਲੀਘਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਜਿਹੀ ਫਿਤਰੇਲ ਫਿਰੀ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ।

3 ਮੌਤਾਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, 2 ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੇ ਇਕ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੋਈ।

ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਕਰਬੱਢੀ ਵਿਚ 4 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘਰੇ ਨਹੀਂ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੱਤਰਪ੍ਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਘਰ ਹੀ ਸੀ।

ਚਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਦਾ ਵੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੀਲੀਭੀਤ 'ਚ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ ਹਲਾਕ

ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੀਲੀਭੀਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਫਾਰਮ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਏਥੇ ਆ ਵਸਿਆ ਸੀ।

ਕੱਲ੍ਹ 5 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 5 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੈਲਰ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ।

ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਬਰਨਬੀ — ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਵਣ ਬੇਲ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮਰਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਘੱਟ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਮਿਥਣ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸੱਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘੱਟ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੀ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ 8 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਉਤੇ ਜੁੱਤਕ ਨਹੀਂ ਸਰਕ ਰਹੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੱਕਰਾਂ ਲਈ 12 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧੇ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪੀਸ-ਰੇਟ ਵਾਈ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਡਾਲਰ 80 ਸੈਂਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਘੱਟ ਘੱਟ ਘੱਟ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿ: ਹੈਨਸਨ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਡਾਲਰ ਤਨਖਾਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਡਾਲਰ 80 ਸੈਂਟ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬੱਲੇ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 831 ਮੌਤਾਂ

ਅਭਿਪ੍ਰਥਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 831 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਔਸਤਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 7 ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਪਤਾਹ-ਅੰਤ ਉਤੇ 27 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 14 ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 13 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋਏ।

ਇਥੋਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਵਾਧਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਾਸੂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਕਸ਼ੇ ਫੜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਐਤਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸ: ਆਫਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮਈ 1988 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਜਲੂਸ ਵੈਨਕੂਵਰ ਏਰੀਏ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੱਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਦਾ ਜਲੂਸ ਅੱਜ ਬੀ. ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਲਕੂਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਜਲੂਸ ਦੇ ਅੰਤ ਉਪਰ ਰੈਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫਿ ਲੇਬਰ ਵੱਲੋਂ ਕਲਿਫ ਐਂਡਸਟਾਈਨ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਪੋਲੀਨ ਜੂਈਟ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲੀਡਰ ਮੋਰਸ ਰਸ਼, ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਵਿਰੁਧ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ, ਗਰਭਪਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਂ

ਪਹਿਲੀ ਮਈ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ, ਦਿਨ ਦੇ 12 ਵਜੇ
ਕਮਰਸ਼ਲ ਸਟਰੀਟ ਅਤੇ 14 ਐਵੇਨੀਊ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵੱਲੋਂ :

E.I.W.A. Organizer
ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ

ਰਿਚਮੰਡ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਡੀਜ਼ ਟੇਲਰ

- ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟਾਂ ਦੀ ਸਿਲਾਈ
 - ਹਰ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੈਂਪਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਣਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਦਿਓਲ**
270-1529

11860—Oldfield Ave. Richmond, B.C.

ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਫਾਰਮ, ਘਰ, ਲਾਟ ਜਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਡੀ ਡੀਲ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

PH. Bus. 437-9431

Res. 434-8987

UNITED REALTY

2443 Kingsway, Vancouver, B.C.

V5R 5G8

ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ!

- ਫੋਰਟ ਲੈਂਗਲੀ 'ਚ ਸਥਿਤ ਫਾਰਮ 'ਚ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ
- ਘਰਾਂ ਚੌਕਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
- ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

ਅੱਜ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਜਸਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ

ਫੋਨ : 591-9459

ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਵੈਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. BOX 265

Surrey, B.C. V3T 4W8

Chief Editor: DARSHAN GILL

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

Ph. 581-4473

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ : ਹਕੀਕਤ ਜਾਂ ਡਰਾਵਾ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲੱਗਣੇ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਚਾਈ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨੇੜੇ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਫ਼ਗਾਨ ਮਸਲੇ ਦੇ ਸੁਲਝਣ ਨਾਲ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੋਰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਉਲਝਣ ਭਰੀ ਹੈ। ਦਸ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਫ਼ਗਾਨ ਲੋਕ ਅਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਅਫ਼ਗਾਨ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਔਡਾ ਹੀ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ — ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਫੌਜਾਂ ਦੀ 15 ਮਈ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਉਲਝਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੇਚੀਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਮੁੜ ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੁਰੇਗਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਲੀਅਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਤਲੇਆਮ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਗਰਮ ਵਿਚ ਅਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਤਾਂ ਭੋਗ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ — ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਨਗਨਾਂ ਵੀ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਸੂਤ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਤ੍ਰੀਪੁਰਾ 'ਚ ਇਹ ਚਾਲ ਖੇਡ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਵੀ ਗੋਰਖਾਲੋਂਡ ਦਾ ਮਸਲਾ ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦਾ ਖਤਰਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ — ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਤੋਰੇਗੀ। ਹਾਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

● ਸਾਡਾ ਮਨ ਇਕ ਸ਼ਿਪਜ ਹੈ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਇਕ ਨਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਚਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਚੁਣਦੇ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਬਾਰੇ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਤਲਾਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਿੱਖੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤਿੱਖੇ ਰੋਹ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਹੋਏ ਕਤਲ ਵਿਰੁੱਧ 700 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (IWA) ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਸੌ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਂਟੀ ਫੋਰਟੀ ਸੈਵਨ ਫਰੰਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਿੰਦਤ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਸਰਪਰਸਤੀ ਅਧੀਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੇ ਮੁੜ ਸਿਰੀ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ੋਰੀ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1988 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਖੇ ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸੌ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਰਦ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਈਸਾਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਖਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ, ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 5 ਵੈਸਟ ਵੁੱਡ ਸਟਰੀਟ ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਾਲ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਹੋਈ। ਲੰਬਾ ਮਾਰਚ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੋਸਟਰ, ਬੈਨਰ ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਫੜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਰੋਹ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜ ਬਲਾਕ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵੇਸ ਮੂਹਰੇ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖਰੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਿਆ।

ਫਰੰਟ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੋਬਜ਼ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਦੋਸਤ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਫਰੰਟ ਲੀਡਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ

ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਧੀਨ ਖਿੱਚ-ਧੁ ਵਿਚੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੋਨੋਂ ਕੌੜਾ ਦੁੱਖ ਕੱਢਦਿਆਂ ਲਹੂ ਨਿਚੋੜਨ ਤੱਕ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਫਰੰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਮਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰੋਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ 60 ਫੀਸਦੀ ਕਤਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ 40 ਫੀਸਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ। ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕਾਤਲੀ ਗਰੋਹਾਂ ਦੀ ਦਰਿੰਦਗੀ ਭਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਹ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਭਰਾਤਰੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਰਕਾ ਸਕੇ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਮੁੜ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਰਹਿਦ-ਖੁਦ ਵਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ 84 ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੁੜ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੋਨੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਭਿਆਲੀ ਹੈ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਪੀੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀ ਮੰਗਾਂ ਮਹਿਗਾਈ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਆਦਿ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਤਿਲਕਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਲੋਕ-ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਇਕ ਲੰਬੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਬੰਨ੍ਹ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਜ਼ਖਮ ਨੂੰ ਰਸਦਾ ਹੀ ਰੱਖਣਗੀਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਲੂਣ ਕਦੇ ਫੂਰੀਆਂ ਤੇ ਕਿਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਹੀ ਮਾਰਨਗੀਆਂ।

ਵਿਖਾਵਾਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਖਾਸ ਖਿੱਚ ਬਣ ਗਿਆ ਜਦੋਂ 6-10 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆ ਖੜਕੇ ਇਹ ਵਚਨ ਪੜ੍ਹਿਆ :

Immigration and Citizenship Matters

JAMES SUE & COMPANY

Immigration Advocates

- Filing a successful application for immigrant & business Visas
- Family Re-Unification
- Indian Adoptions
- Making a Refugee Claim
- Inquiries & Deportation
- Immigration Appeal Board matters
- Assisted relative applications for brother, sister, uncles, Aunts, nephews and Nieces — Married or single regardless of age.
- Hindi, Punjabi spoken If you need help and require updated information — Contact :

Evening Office : 433-4685

BABU JIM NARAIN of James, Sue & Company
who has 18 years of experience on Immigration and
Citizenship matters with top Immigration Lawyers.

5024 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3T8

ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਨਾਉਂਸਮੈਂਟ

ਨਵੀਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਮੇ (domestic workers) ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਮਿਲੋ !

Tel: Off.

324-9441

“ਪਾਸ ਦੇ ਵਾਰਸ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰ”

“ਅਸੀਂ ਬਹਾਦਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਪੁਤ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਸੋਂਹ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਰਝਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਧਰਮ, ਰੰਗ ਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੰਡਾਂਗੇ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿ ਸਕੀਏ।”

ਐਂਟੀ 47 ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਾਹਰੇ ਸਨ :

- (1) ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਲੜਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ
ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਬਣਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ।
- (2) ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੇ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ
ਮੁਰਦਾਬਾਦ ! ਮੁਰਦਾਬਾਦ !!

- (3) ਭਾਰਤੀ ਅਖੌਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ
ਮੁਰਦਾਬਾਦ ! ਮੁਰਦਾਬਾਦ !!
- (4) ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਕਬਰਸਤਾਨ
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਕੀਹਨੂੰ ਪਰਵਾਨ !!
- (5) ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਦੇ ਚੁੰਮੇ-ਵਾਰ,
ਫਿਰਕੂ ਟੋਲੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ !!
- (6) ਪਾਸ ਖੋਹ ਕੇ ਲਾ ਲਿਆ ਜ਼ੋਰ
ਪਾਸ ਦੇ ਵਾਰਸ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰ।

- (7) ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ
ਨਹੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜੋਕਾਂ ਦਾ।

ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਪਾਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਇਕ ਟਰਸਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੇਸੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਹੈਰੀ ਸਿੰਘ

13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1988

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ

ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਆਰੰਭ

ਮਦਰਾਸ — ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਇਥੇ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਧਮਕੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਧਮਕੀ ਵਾਲੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ

‘ਬਦੇਸ਼ੀ ਹੱਥ’ ਦੀ ਰਟ ਹੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

‘ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟ’

ਕੁਝ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬੇਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ — ਉਹ ਤਾਂ ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ‘ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟ’ ਹਨ ਜੋ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿ ‘ਚ 1154 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 1154 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ 874 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ 1985 ਵਿਚ 24 ਭਾਰਤੀ, 1986 ਵਿਚ 43 ਅਤੇ 1987 ਵਿਚ 181 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦ-ਸੋਵੀਅਤ ਮਿਤਰਤਾ ਸੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧੇਗੀ

ਮਾਸਕੋ — ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵੀਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ, ਮਿਤਰਤਾ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਬਾਰੇ 20 ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਸਵਾਰਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ 41ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਥੇ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਧੀ ਦੇ 19 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਥੀ ਜੀ ਐਲ ਨੇ ਬੌਦਾਹੇਵਸਕੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਇਕ ਅਰਥ ਜਨਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਵਾਰਤੀ ਤੇ ਆਰਥਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਗੋਂ ਮਿਤਰਤਾ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

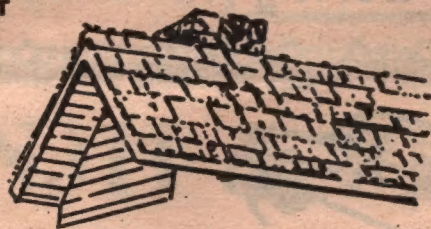
ਗੰਨਮੈਨ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਕਾਰਨ ਡਾਕਾ ਪੈਣੋਂ ਬਚਿਆ

ਖੰਨਾ — ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗੰਨਮੈਨ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁ: ਲੁਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਬੈਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਗੰਨਮੈਨ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਬੈਲਾ ਖੋਹ ਕੇ ਲਿਜਾ ਨਾ ਸਕੇ।

River View Roofing

ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਕੰਮ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇਵੇਗੀ

- ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਡੈਂਟਲ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇਵੇਗੀ
- ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀਡੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
- ਕੰਮ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਸ ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ
- ਕੰਮ ਛੇ ਦਿਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ
- ਫਰੀ ਰਾਈਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਬਿੱਲ (Bill) : 591-8700

ਪੇਜਰ : 645-2603

River View Roofing

6716 — King George HWY. SURREY, B.C.

GLOBAL IMMIGRATION SERVICES

For Further Consultation Contact
KARNAIL SINGH NAGRA
 11420 GRANVILLE AVE. RICHMOND, B.C.
 PH. (604) 270-2100

WE ARE PROVIDING ALL IMMIGRATION SERVICES

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ

- ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ
- ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ
- ਗੈਰਿਊਜੀ ਸਟੇਟਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ।
- ਫਾਰਮ ਇਨਵੇਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- Business Immigration (Investors, Entrepreneurs, self employed)
- Family Business Immigration (Job offers to relatives)
- Family & Assisted relatives
- Application for refugee status
- For adoption.
- Foreign domestic workers.
- Special Consideration in farming .
- Any other matter regarding Immigration.

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

Ajaib S. Janda

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

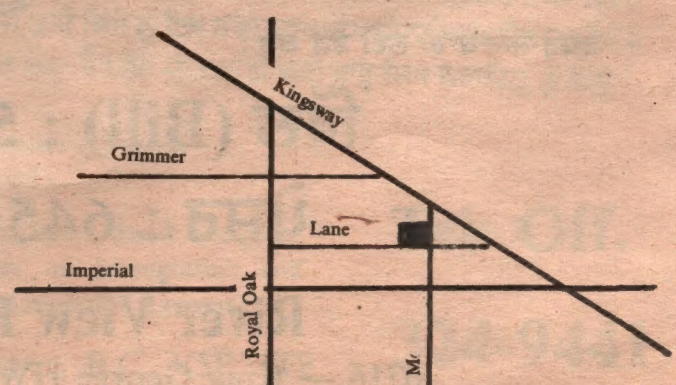
Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

Bhupinder(Bob) Sihota

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦੇ ਸੱਦੇ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਡਾ: ਢੰਡ ਨੇ ਅਗਸਤ 1987 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਪਿਛਲੇ ਲਗਪਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ-ਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰਸਟ ਵਲੋਂ 1987 ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨਜੀਤ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਐਵਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਉਤੇ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

MAYORS' WALK FOR AFRICA

SATURDAY, MAY 7, 1988
PLAZA OF NATIONS

Registration begins at 7:00 a.m.
Walk starts at 8:00 a.m.

FREE ENTERTAINMENT

681-WALK

India Mahila Association

P.O. BOX 67553, STATION 'O', VANCOUVER, B.C. V5W 3T9

ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਇਕ ਖੋਜ ਯੋਜਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਰਾਹੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜੋ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ (ਅਸੈਸਮੈਂਟ) ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਜਨਵਰੀ 1989 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਹੈ ਰੇਜ਼-ਮੇਂ I.M.A. P.O. Box 67553, Station 'O' Vancouver, B.C. V5W 3T9 ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 1973 ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ : ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਕਮੇਟੀ, ਵਿਦਿਅਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਮੇਟੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਈ. ਐਮ. ਏ. ਦੀ 15ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੋਬਰਲੀ ਪਾਰਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਡਿਨਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 325-3327 ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ?

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਈਆਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਰਸੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਧੜੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਧੜਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਦੂਜੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੇ ਤੀਜੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕ। ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧੜਾ ਜੋ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਆਰੰਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੁੱਦਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਇਹ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਸੋਂ ਰਾਤ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੀਜ਼ਰਾਮ ਵਾਂਗ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਪਾਕਿ ਜਸੂਸਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਗਰੋਹ ਫੜਿਆ

ਸ੍ਰੀਗੰਗਾਨਗਰ — ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰੋਂ ਦੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਜਸੂਸਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ (60) ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ (25) ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਜਸੂਸੀ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਫਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਜਸੂਸਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਸੂਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖੁਫ਼ੀਆ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਅਲੀ 16 ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਬਚਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਜਸੂਸ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ ਜੋ ਅਜੇ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਜਸੂਸਾਂ ਦੀ ਤਵਤੀਬ ਜਾਰੀ ਹੈ।

MORTGAGE MONEY?

High mortgage amounts available
on conventional basis
No insurance fees!
Purchasing or re-financing

Bad credit
rating?
Turn Down?

NO PROBLEM

Residential, Commercial, Motels &
Interim financing.
1st & 2nd Mortgages

1 & 2nd Mortgage up to 85-90%

AFRO-CANADIAN MORTGAGE LTD.

8 YEARS EXPERIENCE
SHERALI VELJI

Ph. 433-6391

Monday to Friday 9.30 to 5.30 Ste. 300-3665 Kingsway Vancouver, B.C.
Saturday 11-4 Res: 433-7975

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Phone 327-6381

- ਪਰਸਨਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
- ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ 'ਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

ਫਗਵਾੜਾ — ਇਥੋਂ 22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਾਂਛਟਾ ਵਿਚ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਤਰ ਬੀਰੇ ਵਲੋਂ ਕੁਟ ਕੁਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਬੁਲਾਕੇ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਉਥੇ ਕੁਟ ਕੁਟ ਕੇ ਅਧਮੋਇਆ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਸੁਟ ਗਏ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਮ ਤੌੜ ਗਿਆ। ਕਤਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਿਲੇਅ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇਗਾ

ਬਟਾਲਾ — ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ ਐਸ ਕੱਲਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਰਿਲੇਅ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ 100 ਵੋਲਟ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਿਲੇਅ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਬਣਨ ਨਾਲ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ।

■ BUYING

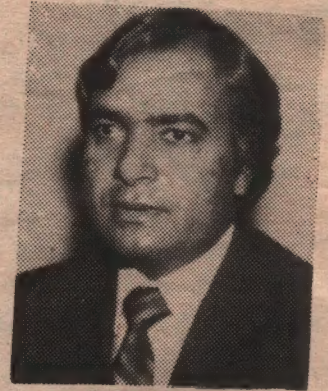
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548 Pager - 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhami,
M.A. (Eco.)

Member of Prestigious M.L.S.
Medallion Club For 83-84 85-86

● ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ●

- ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ - ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਰੇਟ
- ਲਾਈਫ ਤੇ ਸਿਕਨੈਸ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਬਿਜਨੈਸ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਤੇ ਆਟੋ

Off. & Res.
325-4744

ਪੀ. ਨਰਵਾਲ ਐਂਡ ਕੰ:

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ
ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਬੱਚੇ ਦਾ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਂਦ ਲੈਣਾ)
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਲਾਹ
- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕਰਨੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਜਾਂ ਪੈਰਵਾਈ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਬੀ. ਏ. (ਪੰਜਾਬ) ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਹਰਿਆਣਾ)
ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਓਥ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

- ਘਰ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਮੰਡਗੋਬ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਲੀਜ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
- ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਲੇਖਣੇ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਵੋਟੋ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੀਆਂ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ

6415 MAIN ST. (at 48th Ave.) VANCOUVER, B.C.

Open: Mon. to Friday (9 a.m. to 5 p.m.)

Saturday: 10 a.m. to 3 p.m.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

325-4744

GM

WESTMINSTER

12th. STREET AT QUEENS AVE., NEW WESTMINSTER, B.C.

ਆਪ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣੀ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀਂਡਸਾ

ਨੂੰ ਚਗੁਰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਵੇਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR BEST DEAL & BEST SERVICE

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 #5531

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀਂਡਸਾ

Via Rail Tickets
Now issued here

to U.S.A and CANADA

ਹੁਣੇ ਬੁੱਕ ਕਰਾਓ

ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼
ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

Travel to India,
Europe &

ONE WAY FARE IS ALSO AVAILABLE TO TORONTO ONLY
BOOK EARLY TO AVOID DISAPPOINTMENT

For booking conditions please call:

Fourways Travel Limited

9341 - 120 St., (Scott Rd.) Delta, B.C.

Anywhere in the world.

Ph. (604) 584-1411

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਸਚਤ ਸਮਝੌਤੇ ਪਿਛੋਂ ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਧੜਾਧੜ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜੋ ਅੱਤ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਤਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਪਿਛੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਗਣਿਆਂ ਤੇ ਪਾਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਇਆ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੜਬੜ ਪਿਛੇ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੋਏ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਦਦ ਤੇ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਪਾਏ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਮੱਦਦ (ਸਮੇਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ) ਵੀ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਪਰ ਉਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਜੋ ਸਬੂਤ ਤੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਕ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ

ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹੱਦਬੰਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚਤ ਕਰ ਲਈ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਰਰ ਨਾ ਆਏ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਏਹੀ ਸੁਫਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਰਾਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਹਿੱਸਾ ਅਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਪਾਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏਹੀ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਾ ਤੇ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਪਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਏਥੇ ਯੂ ਪੀ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਲਾਇਤੀ ਰਾਮ ਕਰਿਆਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗੇਨਮੈਨ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਲੰਮੀ ਚੌੜੀ ਯੋਜਨਾ

ਕਾਨਪੁਰ ਦਾ ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਬਣੀ ਇਕ ਲੰਮੀ ਚੌੜੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਾਨਪੁਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਵੇ. ਕੇ-47 ਅਸਾਲਟ ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਾਂਡੋ ਗੈਨਾਂ ਕਮ ਅਸਾਲਟ ਰਾਈਫਲਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ

ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਾਨਪੁਰ ਦਾ ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਇਕ ਕੜੀ ਹੀ ਹੈ।

ਉਹ ਅਜੇਹੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਨਪੁਰ 'ਚ ਫੜੇ ਗਏ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਇਕ ਪ੍ਰੋਕ ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਏਥੇ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਹਰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸਿਓਂ ਸਮਝੌਤਾ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਗਣੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਆਮ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੇ. ਕੇ-47 ਅਸਾਲਟ ਰਾਈਫਲਾਂ, ਰਾਕਟ, ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਤੇ ਰਾਕਟ ਦਾਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਆ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਅੱਸਤਨ 10, 12 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਬਦਨਾਮ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੱਟਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਹ ਕੁਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੋਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰ, ਅਤੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੋਂਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਗਲ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਈ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਅਤੇ 3000 ਰੋਂਦ, ਇਕ ਜੋੜਾ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਅਤੇ ਕਈ ਬੰਦੂਕਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਲੜੀ 'ਚ ਅਖੀਰਲਾ ਛਾਪਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁਗਾਂ ਵਿਖੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦਾ ਇਕ ਜਵਾਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੜੇ ਗਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਵਤਾਰ ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬਰਾਤਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 40 ਬੰਦੇ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਮਜ਼ਨੂ ਕਾ ਟਿਲਾ ਲਾਗੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗਰੇਹ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਵਿਚਲਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਭੰਡਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫੜੇ ਗਏ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਅਜਨਾਲਾ ਜਾਣ ਤੇ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ

ਰਿਚਮੰਡ — ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਬੜੀ ਧੁੰਮ ਧਾਮ ਨਾਲ 22 ਮਈ 1988 ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੜਕੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਹੈ।

ਸ: ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ।

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਤੇਜ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਮ ਐਸ ਸੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਗੁਪਤ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰੋਲ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਭੁਪਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਉਥੋਂ ਭੇਤ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਇਥੋਂ ਦੌੜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਥੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਇਥੇ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਥੋਂ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਫਿਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਸਿਧਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਾ ਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਇਥੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਕੀਤੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਦੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ। ਉਥੇ ਉਹ ਪਾਕਿ ਰੋਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਰੋਂਦ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ। ਹਥਿਆਰਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰਬਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪੁਲਸ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨੇ ਜਾਰੀ ਰਖ ਰਹੀ ਹੈ।

Bhambra Construction Co. Ltd.

— ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਵਾਵਾਂ —

— ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ —

ਨੀਂਹਾਂ, ਫਰੇਮਿੰਗ, ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ, ਘਰਾਂ 'ਚ ਵਧਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਕਸਟਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ
ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਤੇ ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ

ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਅਮਰੀਕ 859-3617

— SPECIALIZING IN —

Foundations, Framing, Finishing, Housing Additions,

Also Specializing in CUSTOM HOMES

GUARANTEED WORK & FREE ESTIMATES

call:

AMRIK 859-3617

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋ

**ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਰੋਅ ਨੇ
ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ**

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਐਸ ਰੋਅ ਨੇ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਲੇ, ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰਪ੍ਰੇਰਕ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਵਿਤ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਐਲ ਕਪੂਰ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਮਕਾਨ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ
ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ
ਅੱਜ ਹੀ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

ਫ਼ੋਨ : 585-4888

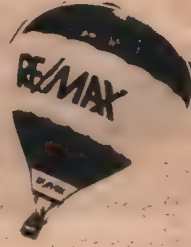
ਘਰ : 590-0413

For Professional Market Evaluation
and Consultation

Jarnail S. Saran

Bus: 585-4888 Res: 590-0413

9320 Scott Road (120 St.) Surrey, B.C. V3V 4B8

ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ ਵਿਚ

ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਵੀਆਂ ਲਈ

ਮੋਨੀਕਾ ਵੀਡੀਓ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜਿਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ : ਪਾਲ ਮੋਦਗਿੱਲ

627-1637

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ

ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਕਾਨ!

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER INC.

6556 — 6560 MAIN (at 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

Tel. (604) 321-1414

Or 874-5722

CONTACT:

NARESH SHUKLA & BROS.

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਲੀਆਂ
ਜਲੇਬੀਆਂ
\$1.99

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਲੇ
ਲੱਛੂ
\$1.75

INCOME TAX from \$15
ACCOUNTING

ਸਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ
ਵਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫ਼ਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ
ਦਾ ਵਾਜਬ ਹੋਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਓ। ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

No. 2-7171 King George HWY

(Authorized Ad)

SURREY, B.C.

C.S. Mangat

(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

Editor: Darshan Kaur Bains

ਨਵਰੰਗ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ

ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

274-1213

ਪਤਾ:

Navrang Publication Ltd.

P.O. BOX 23524

VANCOUVER AMF

B.C. V7B 1W2

ਨਵਰੰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ

ਚੰਦਾ \$20 ਡਾਲਰ

ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan

P.O. BOX 265

Surrey, B.C.

Canada, V3T 4W8

Ph. 581-4473

I am enclosing ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year 30 dollars
Two Year 55 dollars
Three year 80 dollars
Life membership..... 500 dollars
ASIA..... 150 dollars [a year]
U.S.A. 35 dollars [a year]
Europe 150 dollars [a year]
Africa 150 dollars [a year]

A.M.C. Carpet Ltd.

Unit 8 - 12950 - 80th Ave. Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

ਡਾ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀਡਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਨੂੰਹ ਤੇ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਜਵਾ ਮਾਰ ਲਿਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਦਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਤੁਰੰਤ ਕਰੇ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਉਘੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਨੇਤਾ ਅਬੂ ਜਿਹਾਦ ਦਾ ਕਤਲ

ਟਿਊਨਿਸ — ਫਲਸਤੀਨ ਮੁਕਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀ (ਪੀ ਐਲ ਓ) ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਉਪ ਕਮਾਂਡਰ ਸ਼ੀ ਖਲੀਲ-ਅਲ-ਵਜ਼ੀਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰ ਕਰਕੇ ਅਬੂ ਜਿਹਾਦ ਨੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ੀ ਅਬੂ ਜਿਹਾਦ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗ ਰਖਿਅਕ ਵੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਅਲ ਫਤਹਿ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੀ ਜਿਹਾਦ ਨੂੰ ਟਿਊਨਿਸ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਸਿਡੀ ਬੁਸੈਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਹੀਦ ਫਲਸਤੀਨੀ ਨੇਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਹਮਲਾਹ ਵਿਖੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1935 ਨੂੰ ਇਕ ਪਰਚੂਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 1950ਵਿਆਂ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਈਨਾਈ ਵਿਚ ਮਿਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਬਦਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੁਵੈਤ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੁਵੈਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸ਼ੀ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਅਲ ਫਤਹਿ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।

ਸ਼ੀ ਅਬੂ ਜਿਹਾਦ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1978 ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਲੈਬਨਾਨ, 1980 ਵਿਚ ਤਹਿਰਾਨ ਤੇ 1985 ਵਿਚ ਪੂਰਬੀ ਲੈਬਨਾਨ ਦੇ ਸ਼ੀਰੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਬਾਲਬੈਕ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ

ਨਿਕੋਸੀਆ — ਫਲਸਤੀਨੀ ਮੁਕਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਤਲ ਲਈ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਨੂੰਹ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥ-ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਕਤਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ

ਜਦੋਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖਬਰ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਮਕਬੂਜਾ ਅਰਬ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਸ ਠਹਿਰ ਜਾਗ ਪਈ। ਮਕਬੂਜਾ ਅਰਬ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਕਾਲੇ ਝੰਡੇ ਲਹਿਰਾ ਦਿਤੇ ਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਮੁਕਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਉਤੇ ਲਹਿਰਾ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਮਕਬੂਜਾ ਅਰਬ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਜਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਏ ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ 17 ਸਾਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰਕੇ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੀ ਅਰਾਫਾਤ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਫਾਹਿਦ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਲਈ ਬਹਿਰੀਨ ਤੋਂ ਰਿਅਾਦ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ।

ਟਿਊਨਿਸ ਵਿਚ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਸਦਰ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੀ ਐਲ ਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੀ ਅਬੂ ਜਿਹਾਦ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗ ਰਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਵਾਸੀ ਤੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਆਗੂ ਇਸ ਕਤਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਗਵਰਨਰ ਰੇਅ ਵਲੋਂ ਸੀਮਾ ਚੌਕੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼ੀ ਐਸ ਐਸ ਰੇਅ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੌਕ ਪੋਸਟ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ। ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੌਕਸੀ ਰਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਖੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੀ ਰੇਅ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤਕ ਦਾ ਖੂਨ ਬਹਾ ਰਹੇ ਹਨ।

BRAKE & CLUTCH PARTS ONLY WHOLESALE TO THE PUBLIC

V.A.P.
DISTRIBUTORS (1987) LTD.

clutch
PARTS ONLY

CLUTCH BEARING from \$900
CLUTCH DISC from \$1880

PRESSURE PLATE from \$2800
CLUTCH MASTER CYLINDER (new) from \$2880

REBUILT CALIPERS
SPECIAL!

Single piston caliper
For most domestic cars
No. 524, 525
\$1440
From exchange

REPAIR SPECIALS
Burnaby Location Only
COMPLETE FRONT BRAKE JOB

• Machine rotors • Pack bearings
• Replace heavy duty organic pads

From \$4995
most cars & light trucks
plus FREE oil change.

STARTERS FROM \$7995 INSTALLED
Most cars & light trucks.
1 year warranty plus FREE oil change.

ALTERNATORS FROM \$6995 INSTALLED
Most cars & light trucks.
1 year warranty plus FREE oil change.
Expires March 2, 1988

DRUM AND ROTORS TURNED WHILE-YOU-WAIT

DRUMS \$500 ROTORS \$500
CARS ONLY

SPECIAL TILL MAY 15th, 88
With 'Canada Darpan' Coupon
Surrey, Burnaby and Vancouver
(Clark Dr. store) only

GUARANTEED LOWEST PRICES

4 LOCATIONS TO SERVE YOU

ON SAME BRAND OR SAME QUALITY AUTO PARTS

MORE LOCATIONS OPENING SOON

VANCOUVER
1828 Clark Dr. (at 3rd) 251-9060
8:30-5:30 Mon-Fri Sat 9-5

VANCOUVER
1320 E. Pender St. 253-6311
8:30-5:30 Mon-Fri Sat 9-5

BURNABY
5369 Imperial St. 430-6375
8:30-5:30 Mon-Fri Sat 9-5

SURREY
10706 K. George Hwy. 581-5464
8:30-5:30 Mon-Fri Sat 9-5

TOLL FREE
1-800-663-6044

PHONE ORDERS WELCOME • OUT OF TOWN ORDERS SHIPPED PROMPTLY • VISA NUMBER, MASTERCARD NUMBER, C.O.D. OR TELECHEQUE

V.A.P. DISTRIBUTORS (1987) LTD.

VANCOUVER Bridal International & Wedding Centre

FOR ANYTHING AND EVERYTHING FOR YOUR MARRIAGE NEEDS DON'T MISS TO VISIT YOUR OWN SHOP

Contact : Sukhdev S. Saini Ph. (604) 435-2421

Open : Mon. Wed. 10.00 a.m. to 6.00 p.m.
Thursday, Friday, Sat. 10.00 a.m. to 8.00 p.m.
Sun. 11.00 a.m. to 6.00 p.m.

- WEDDING ACCESSORIES ■ WEDDING CAKES
- WEDDING INVITATIONS ■ CAKE ORNAMENTS
- CAR DECORATIONS ■ WEDDING FLOWERS
- GIFTS AND ALLIED ITEMS, etc.

LADIES TAILOR FOR PUNJABI SUITS, SARI
BLOUSES & DRESSES

Bride & Groom Shop

216 E. 50th Ave. [Main St.] Vancouver

324-5662

3333 KINGSWAY AT JOYCE, VANCOUVER, B.C.

FIVE RIVERS FISH 'N' CHIPS

ਫਰੀ ਡਲਿਵਰੀ — 20 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ

6591 Fraser St. (at 50th & Fraser) Vancouver, B.C. V5X 3T4

Ph. 327-7455

ਡਲਿਵਰੀ ਚਾਰਜ
1.99 (20 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਡਰ ਨਾਲ)

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟਾਇਲ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼
ਐਂਡ ਚਿਪਸ 'ਤੇ ਆਓ

ਮੁਰਗਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ
Spicy (Masala) Chicken
\$4.45 lb.

ਸੀਨਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਮੁਰਗੇ ਦਾ
Only Breasts (Spicy)

ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜੇ
Spicy (Masala) Fish

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਟਾਇਲ ਦੀ ਮੱਛੀ, ਫਰਾਈਡ
ਚਿਕਨ ਅਤੇ ਸੀ ਫੂਡ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਫੋਲੋ ਭਟੂਰੇ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਸਮੇਸੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹਨ

\$6.95 lb.
ਭਾਰਤੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

\$5.95 lb.

ਠੰਡੀ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੀਟ ਦਾ ਆਚਾਰ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

MERIDIAN INSURANCE

Life &
Accident sickness

LOCATION 1

LOCATION 2

3268 COAST MERIDIAN RD.,
PORT COQUITLAM, B.C. V3B 3N4

Unit 115-8980 - No. 3 Road, RICHMOND, B.C. V6Y 2E8
(ਜੇ ਕਿ ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਨੰਬਰ 3 ਰੋਡ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੇ ਹੋ)

FOR ALLSTATE LOW RATES PLUS AUTOPLAN FINANCE
— AVAILABLE ON APPROVED CREDIT

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ

ਸੰਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ

Ph. 272-0700

Santbir Minhas

Res. 271-1248

ICBC, house, tenant, commercial

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

AUTHORIZED AGENTS FOR:
AIR CANADA THAI AIRWAYS INTERNATIONAL
BRITISH AIRWAYS & OTHER MAJOR AIRLINES.
CANADIAN AIRLINES INTERNATIONAL CATHAY PACIFIC

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜ਼ੀ, ਠੰਡਨ, ਬ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਠੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸੁਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

CALL TOLL FREE 1-800-663-6699 (B.C. & ALBERTA)

Prices are subject to change without notice

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

ਮਾਨ ਸ਼ੂਅ
ਸਟੋਰ

ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ,
ਚਮੜੇ ਦੇ ਅਟੈਚੀ, ਪਗੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ
MENS, LADIES & CHILDRENS'
SHOES AND LEATHER
LUGGAGE & ACCESSORIES

Mohinder Singh Mann
ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

321-4353

MANN SHOE STORE
6570 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਫਲ 'ਟੂਰ'

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਨਾਟਕਾਂ 'ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ' ਤੇ 'ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ' ਦਾ ਆਪਣਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਟੂਰ ਪੂਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਟੂਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿਉਲ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੀਸਰਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਟੂਰ ਦੌਰਾਨ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਨਾਟਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਛੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਦੂਜਾ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ, ਤੀਜਾ ਤਿੰਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਦਸ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਣਿਆ।

ਨਾਟਕ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ 1984 ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਮਾਲਕ ਵਲੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਆਈਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਤਾ ਉਭਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ, ਗਲ ਵਿਚ ਫੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਇੱਕੀ ਸੁਖਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਕਲਮਕਲ ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਥ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਾਦਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਨਾਟਕ,

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਦਰਸ਼ਕ

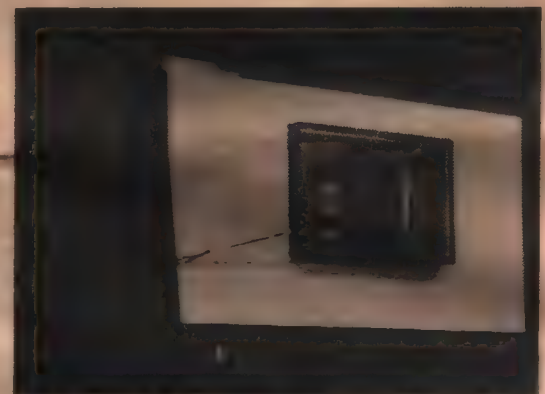
ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਮਾਣਿਆ। ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜੂ ਹੁੰਦਲ, ਜਸ ਬਿਨਿੰਗ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਾਂਗਰਾ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨਿੰਗ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਫਾਰਮਰ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਮਰਦ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ ਕੀਤਾ। ਯੂਨੀਅਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ ਵੀ ਵਧੀਆ ਰਹੇ।

ਦੂਜਾ ਨਾਟਕ 'ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ' ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਟੂਰ ਲਈ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ (Pesticides) ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੇਤ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਈਆਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਵੇਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਸਹੇੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਪਰਤਣਾ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਾਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸੱਥ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਜਿਹੀ ਸਟੇਜ ਸੈਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਇਕ ਸੀਨ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀ. ਵੀ. ਦਾ ਸੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਟੀ ਵੀ ਵਿਚ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾਕਟਰ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਾਟਕ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜਦੇ ਬਾਜ ਆਉਣ। ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਅੰਜੂ ਹੁੰਦਲ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ ਫਾਰਮਰ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਰਿਹਾ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਾਂਗਰਾ ਨੇ ਟੀ ਵੀ ਹੋਸਟ ਦੇ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਰਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵੀ ਨਿਭਾਏ। ਡਾਕਟਰ ਸਕਾਟ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਟਕ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੇਕ ਅਪ ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਵਣ ਬੋਲ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੁੱਕਰ ਅਤੇ ਜੁਆਲਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਉਪਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ।

ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਭੰਗੜਾ, ਅਤੇ ਗਿੱਧਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਾ ਬੋਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਚਮੰਡ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ : ਨਵਿੰਦਰ ਸਹੋਤਾ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਬੈਂਸ, ਸਰੂਪ ਬੈਂਸ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੱਖਰ, ਗੁਰਜੀਤ ਭੁੱਲਰ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸ਼ੋਕਰ, ਬੂਟਾ ਬੈਂਸ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਸਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ। ਗਿੱਧੇ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ : ਜਸਬੀਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ, ਰੂਪ, ਸਵਿੰਦਰ, ਅਮਰਜੀਤ, ਸਰਬਜੀਤ, ਚੁਗਿੰਦਰ, ਕਰਮਜੀਤ, ਸਰਨਜੀਤ, ਸਤਿੰਦਰ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼। ਗਿੱਧੇ ਨਾਲ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੈਂਥ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ ਨੇ ਢੋਲਕੀ 'ਤੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।

"ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ" ਵਿਚ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਾਂਗਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਸੌ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਸਾਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਪਾਸ ਨੂੰ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਦੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਜੇਮਲ ਪੱਡਾ ਦੀ ਨਜ਼ਮ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਬੜੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਅਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਈਅਨ ਅਤੇ ਬਰਾਇਨ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਕੈਂਡੀਬਰਗੋਲਡ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰਮੇਲ ਰਾਏ ਨੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਵਟਾਏ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਇੰਦਰ ਧਨੱਸ ਦੇ ਸੰਚਾਕ ਸੁਸ਼ਮਾ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸਤਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈਸਟ ਰਿਚਮੰਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੀਰਸਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ। ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਟੂਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ, ਦਿਉਲ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੀਸਰਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ

To protect your family, your mortgage, or to ensure your childrens' education, for an RRSP or an annuity, contact:

AVTAR S. RANDHAWA

B.A., B.T.

AVTAR S. RANDHAWA

AVTAR S. RANDHAWA

687-5871 (office) or 325-3562 (Residence)

700-1176 W. GEORGIA ST. VANCOUVER.

DARSHAN SINGH UPPAL

14 year experience, specializing in residential Homes, Lands and Farms.

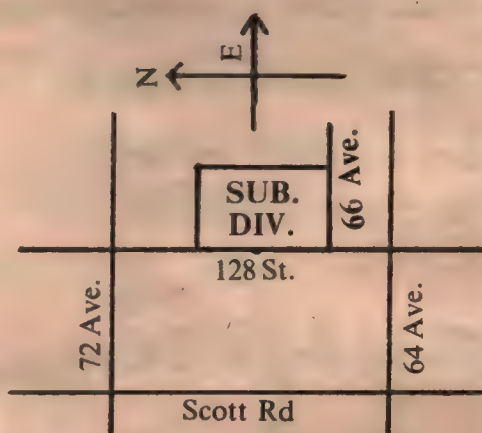
For FREE Market Evaluation Of Your Property or To Buy and sell.

Call :

Ph. Off. 590-3231

Res. 594-8758

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Lots and New Homes On 128 St. & 66 Ave. Surrey

LAKEVIEW REALTY LTD. DELTA 590-3231

7909 SCOTT RD., DELTA, B.C. V4C 6P6

ਮਲਬੇ ਦੇ ਚੋਰ ਤੇ ਖੜਾ ਕੰਢੀ ਹੈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਢਾਉਣ ਦੀ ਹਸਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ

"FOR ALL YOUR PRINTING NEEDS"

dhannu printing co. ltd.

Printers □ Lithographers

English Wedding Cards and other Printing at reasonable rates

ਧੰਨੂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ:

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ
ਦੇ ਕਾਰਡ ਪਸੰਦ ਕਰੋ

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ — ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ

Ph. Bus. 585-2004

Res. 585-7916

10281 - 133A St., SURREY, B.C. V3T 4A1

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਰਾਜੀ ਬਹਾਲੀ
ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਸਲਾ
ਭੰਡਾਰਾਂ ਤੇ ਅਸਲਾ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਿਹੜੇ ਭਿਆਨਕ
ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ, ਦੀ ਜਾਂਚ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਕ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਆਖਿਆ ਕਿ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲਾ ਖਾਨਿਆਂ ਜਾਂ ਅਸਲਾ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਧਮਾਕੇ
ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨੇਤਾ
ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲਾ ਭੰਡਾਰਾਂ ਤੇ ਅਸਲਾ
ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅਫਗਾਨ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਅਫਗਾਨ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਪਰ ਇਸ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕ
ਅਜਿਹਾ ਦੁਖਾਂਤ ਕਾਡ਼ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ
ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਤੇ 10,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ੁਨੇਜ਼ੋ ਪਾਸੋਂ
ਤਿਆਗਪੱਤਰ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
2030-1055 W. Georgia Street.
Vancouver, B.C. V6E 3P3

LIFE ■ HEALTH ■ GROUP ■
DISABILITY INSURANCE

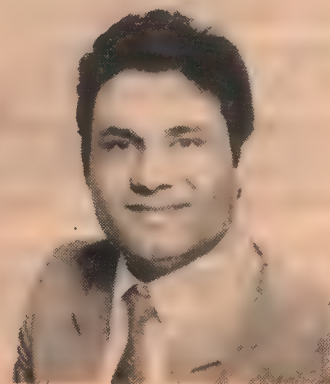
ਬੀਮਾ ਲੋੜਾਂ ਹਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਾਸਕ ਆਮਦਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਬੀਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਗੈਰਾਇਰ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਮੰਗਦੇ
ਹੋ,

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਵਾਜਬ ਹੈ ?

Off: 685-7364

Bhupinder Dhaliwal

Res: 589-1559

Bhupinder Dhaliwal

S. & S. INSURANCE

6658 Main St. Vancouver

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ
ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦਫਤਰ

ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ
ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ
ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE
* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

Ph. 324-5711

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

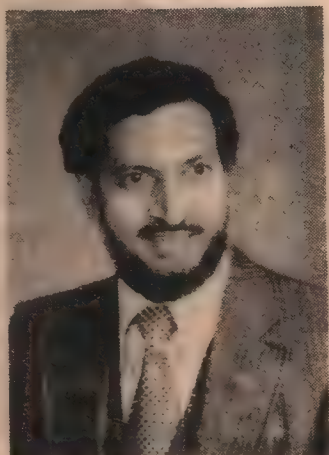
324-5711

Now In addition to

Serving the Community — with their Life Insurance needs since 1970

For all your real estate needs at

This Week's Special ●

- ਕਮਰਸ਼ਲ ਪਰਾਪਰਟੀ
- ਲਾਟਾਂ
- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ

Dayspring
Realty

#21 - 31940 South Fraser Way, Clearbrook, B.C.

Ph. (604) 853-8114 [24 hours]

Toll Free 1-800-663-8134

- ਐਲਡਰਗਰੇਵ ਵਿਚ ਟਾਊਨ ਹਾਊਸ 3 ਬੈਡ ਰੂਮ, ਡੇਡ ਬਾਥਰੂਮ, ਕਿਚਨ, ਲਾਂਡਰੀ ਤੇ ਮੇਨ ਫਲੋਰ - 1250 ਸੁਕੇਅਰ ਫੁੱਟ ਹੈ ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ \$49,900.000
- \$71000 ਤੋਂ \$79,900 ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਬੈਡ ਰੂਮ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਬਣੀ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ।

One big Luxurious, spacious house in new subdivision
... 3000 Sq. Ft. in Clearbrook
Price only \$127,000

ਸ਼ਹੀਦ ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 'ਪਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅੰਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ'

ਤਲਵੰਡੀ ਸਲੇਮ — (ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਤੂ) — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਣਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਲੋਕਪੱਖੀ ਕਵੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਘੋਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਾਸ਼ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੰਸ ਰਾਜ, ਜਿਹੜਾ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ, ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨ ਲਈ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਲੋਕ ਮਨਾਂ 'ਚ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ।

ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਸ਼ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੱਲੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਜੇਤਾ ਪਾਬਲੋ ਨਰੂਦਾ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਪਾਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਜੁੜੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਦੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਪ੍ਰੋ. ਮਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਤਕ ਭੀਹ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ, ਪਲਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਰਬਜਿੰਦਰ ਕੇਦਾਰ, ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਮੰਗਤ ਰਾਏ ਪਾਸਲਾ, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਜਬਰ ਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ ਤੇ ਭੈਣ ਸੁਮਨ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅੰਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਲੇਮ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਘੇ ਸ਼ਾਇਰ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਪਾਸ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ (ਐਨ ਸੱਜੇ) ਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੇ ਪਿਤਾ (ਸੱਜਿਓਂ ਦੂਜੇ)। ਹੋਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਵੱਟੇ : ਮਨਜੀਤ ਰੱਤੂ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਟਰੱਸਟ ਢੁਡੀਕੇ ਵਲੋਂ 1988 ਦਾ "ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਇਨਾਮ" ਪਾਸ਼ ਨੂੰ (ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਇਸ ਇਨਾਮ ਦੀ ਰਕਮ 5000 ਰੁਪਏ ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਲ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਢੁਕਵੀਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉਚੇਚਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Non-smokers

pay less

for insurance.

MOHINDAR SINGH GILL
B. Comm., M.B.A., C.G.A.
Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455
Ph. Res. 433-1684

Suite 1206,
4330 Kingsway,
Burnaby, B.C.

SunLife
OF CANADA

Mohindar Singh
Gill

Get your life in shape.

ਇੰਜ ਵੀ ਹੋਣਾ ਸੀ

ਤੂੰ ਇੰਜ ਮਿਲਣਾ
ਇੰਜ ਵਿਛੜਣਾ ਸੀ
ਹਾਂ, ਤੂੰ ਇੰਜ ਈ ਕਰਨਾ ਸੀ !
ਤੂੰ ਇੰਜ ਸਹਿਣਾ
ਇੰਜ ਜਰਨਾ ਸੀ—
ਹਾਂ, ਤੂੰ ਇੰਜ ਵੀ ਕਰਨਾ ਸੀ !

ਤੂੰ ਇੰਜ ਸੌਖਿਆਂ ਵਿਛੜ ਜਾਣਾ ਸੀ
ਤੂੰ ਅੱਖਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਵੀ
ਨੇੜੇ ਕਿੰਜ ਆਉਣਾ ਸੀ

ਤੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਢਿਓਂ
ਅਭਿਜ ਪਰਤ ਆਉਣਾ ਸੀ
ਤੂੰ ਬਰੇਤੋ ਦੀ ਸੱਖਣ 'ਚ
ਨਿਹੱਥਿਆਂ ਭਟਕਣਾ ਸੀ

ਅਤੇ ਸਿੰਘ

CALL US FIRST

Express International Travel (1986) Ltd. ATAC
Approved Agent All Major Airlines

ਸਪੈਸ਼ਲ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲੱਗ ਗਈ

ਸਿੰਘਾਂਪੁਰ \$1100 ਗੈਰਟਨ ਹਾਂਗਕਾਂਗ \$770 ਗੈਰਟਨ ਟਰਾਂਟੋ \$199 ਗੈਰਟਨ ਇੰਗਲੈਂਡ \$625 ਗੈਰਟਨ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਮੀਗਰੇਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਕੈਲਗਰੀ ਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ \$99 ਗੈਰਟਨ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟਰੇਵਲ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ **Ph. 321-8777**

5787 Victoria Drive, Vancouver,

AJIT KANG

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ
ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮਿਟਿਡ

2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

Ph. 874-9525

**ROYAL
HIGH IN
QUALITY
LOWEST
IN
PRICES**

ਟੋਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ

• ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ • ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ • ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖ਼ੀਦੋ

* New * Used or * Trade-ins

ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 36 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਸਟੋਰ

**WE WILL BEAT
ANY PRICE BY
5%**

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 5% ਨਾਲ ਬੀਟ ਕਰਾਂਗੇ!

ROYAL FURNITURE LTD.
2607 MAIN STREET (at 10th. AVE.), VANCOUVER, B.C.
TEL. 874-9525

LOWEST PRICES GUARANTEED

VISA

MasterCard

MASTER CARD VISA ACCEPTED

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ, ਵੈਨ
ਜਾਂ ਪਿਕ ਅੱਪ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ ???

ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਸ਼ੋਮ ਰੂਮ ਵਿਚ ਆਉ ਤੇ ਮਿਲੋ
ਭਵਖੰਡਨ ਸਿੰਘ ਰਖਰਾ
(BOB RAKHRA)

ਨੂੰ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿਕ ਅੱਪ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤ ਤੇ
ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਭਵਖੰਡਨ ਸਿੰਘ ਰਖਰਾ
Res. 324-4381

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ MAKE ਤੇ MODEL
ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਹਨ

G. M. FORD, CHRYSLER, TOYOTA, HONDA, MAZDA
VOLKSWAGON, BMW SUZUKI AND MANY OTHERS.

ਕਾਰਾਂ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ
ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਫਾਈਨੈਂਸਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

NISSAN ਦੀਆਂ 1988 MODEL
ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਜਪਾਨੀ ਕਾਰਾਂ

FAMILY CARS :— MICRA, STANZA, SENTRA,
MAXIMA (FROM \$8000 and UP)

SPORTS CARS :— 200SX, 300ZX, PULSAR

VANS :— MULTI, PATHFINDER

PICK UP :— KING CAB, REGULAR OR LONG
BED, AND PATHFINDER

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸ਼ੋ ਰੂਮ 'ਚ ਆ ਕੇ BOB RAKHRA ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

JIM PATTISON NISSAN

3333 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

Ph. Off: 876-3333

West Side of Main Between 17th Ave. 18th Ave.)

ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ “ਫਰੀ-ਟਰੇਡ” ਸਮਝੌਤਾ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋਤਾ

ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਕੌਮੀ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਹੋਈ ਦਸਤਕਾਰੀ, ਸਰਮਾਏ, ਆਮ ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ, ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕਮਿਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਲੈਨਿਨ-ਕੁਲੈਕਟਿਡ ਲਿਖਤਾਂ — 20 ਸਫ਼ਾ-27)

ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਲਰੂਨੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, “ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਭੂ-ਸੱਤਾ (Sovereignty) ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਾਂਗੇ।” (1983)

ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਪਾਏਗਾ। ਕੋਈ ਦਸ ਲੱਖ ਬੰਦੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤਕ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਕਰੇਗਾ। ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੇਦਾਰਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦਸਤਕਾਰ, ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਾਇਆ। ਐਡੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਲਈ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਲਈ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਨਾਮ ਤੱਕ ਨਹੀਂ

ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਢੰਡਰਚੀਆਂ ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਭੀ ਲੋਕ-ਰਾਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਾਲਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖਾਂਗਾ।

ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ — ਸਮਝੌਤਾ; ਇਕ ਸੁਰਤਾ; ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਇਕਮਿਕ ਕਰਨਾ; ਆਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਤੇ ਏਕੀਕਰਣ; ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ “ਫਰੀ-ਟਰੇਡ” ਵਾਰ 1911 ਵਿਚ ਭੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਚ ਫਰੀ-ਟਰੇਡ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਲਿਬਰ ਪਾਰਟੀ (ਜਿਸ ਦਾ ਨੇਤਾ ਲੌਗੇਇ ਸੀ) ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਾਰ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਟੋਰੋ-ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੀਰ ਫਾੜ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਗੱਲ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ। ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਭੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਕਈ ਆਰਥਕ ਬਲੌਕ ਤੇ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੇਡਾ ਨੂੰ ਭੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖਪਤ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ-ਕਨੇਡਾ ਨੇ 3 ਅਕਤੂਬਰ

1987 ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 1988 ਵਿਚ ਵਾਈਨਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਿਜਾਣ ਉੱਤੇ ਜੋ ਰੋਗਾਂ, ਟੈਕਸ ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ 1998 ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਿਬਰਲ, ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਸੂਬੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ (ਜਿਵੇਂ ਬੀ ਸੀ ਕਿਊਬਿਕ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਕਈ ਵਿਰੋਧ (ਜਿਵੇਂ ਓਨਟੇਰੀਓ) ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਹਦ ਉਪਰ ਲਗਦੇ ਟੈਰਿਫ ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਤਮ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਆਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਮਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਕਿ ਬਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਘਾਟਾ ਨਾ ਪਵੇ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੇ ਕੁਝ ਰੋਕਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਟ (Gatt) ਆਖਦੇ ਹਨ — ਵਪਾਰਕ ਟੈਰਿਫ ਸੰਬੰਧੀ ਜਨਰਲ ਸਮਝੌਤਾ। ਇਹ ਗੈਟ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ 86 ਦੇਸ਼ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੇ ਗੈਰ ਟੈਰਿਫ ਰੋਕਾਂ ਹਨ — ਭਾਵ ਉਹ ਕੋਈ ਭੀ ਚੀਜ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਦਾਖਲੇ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। (ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ) ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਝਗੜੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਲਈ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਿਚਾਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਭੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਡੰਪਿੰਗ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਭਾਵ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ (ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਜਾ ਕੇ) ਬਹੁਤ ਸਸਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਮਾਰਕਿਟ ਤੋਂ ਸਸਤੀ ਵੇਚੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸਮਤੋਲਕਾਰੀ ਟੈਕਸ (ਡਿਊਟੀ) ਭੀ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਜੇਕਰ (ਫਰਜ਼ ਕਰੋ) ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਸੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਤ, ਫੋਟ ਜਾਂ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਨੌਵਾ-ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਵਲ ਮਫੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਆਦਿ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੱਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸ ਦਸਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਸੰਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮਪੋਰਟ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਟੈਕਸ ਲਾ ਕੇ ਭਾਅ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਤੌਰੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੱਦਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਇਹ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ)। ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਇਸ ਆਪਸੀ ਦੋਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਗੈਟ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਆਦਿ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੋਟ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਤੇ ਕਿੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੱਤਾ, ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸੁਰਵਿਸਿਜ਼। ਪਰ ਇਉਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਚਲ ਕੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਭੀ ਚੀਜ਼ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਹਥਿਆਰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੇਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਨੇਡਾ ਨੂੰ ਵੇਚੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਟਾਰ ਵਾਰਜ਼ ਵਿਚ ਕਨੇਡਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਹਾਂ ਮਿਲਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਧਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕਈ ਡੀਫੈਂਸ ਠੇਕੇ ਮਿਲਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਲਗਣਗੇ। ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੋਈ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਡੀਫੈਂਸ ਦਾ “ਨੋਰਡ” ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸਗੋਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਡੀਫੈਂਸ, ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਫੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਭੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੀਜ਼ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼, ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪੱਚੀ ਫੀ ਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਘਾਟਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਸ ਪਟਰੋਲ ਅਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਸੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਖਪਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭੀ ਪਟਰੋਲ, ਬਿਜਲੀ, ਕੋਲਾ ਆਦਿ ਦੀ ਘਾਟ ਸਮੇਂ ਕਨੇਡਾ ਲੱਗੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੇਵੇ।

ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਧਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ ਦੇ, ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਧਨੀ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਭਾਵ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕੋਈ ਭੀ ਅਜ਼ਾਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ, ਇਥੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ — ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ) ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੋਰ ਹੈ। ਅਤੇ

Canadian Youth.
Free pointers for your future.

ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ “ਦੀ ਹਾਟ 100” ਅਤੇ “ਜਾਬ ਫੀਊਚਰਜ਼ ਹੋਂਡਬੁਕ” ਹੁਣ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਸਕੋਗੇ।

“ਹਾਟ 100” ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ 100 ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਵਾਜਾਈ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਿਹਤ ਆਦਿ।

“ਦੀ ਜਾਬ ਫੀਊਚਰਜ਼ ਹੋਂਡਬੁਕ” ਇਕ ਐਸੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 200 ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ 1995 ਤੱਕ ਲਾਭਦੇਹ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕੋਗੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਫਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹ ਕੂਪਨ ਨਾਲ ਭੇਜੋ।

Please send me

HOT 100

☐ (bilingual)

JOB FUTURES
HANDBOOK

☐ English ☐ French

Name _____

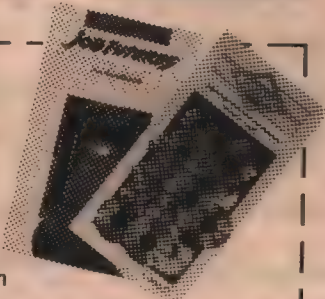
Street _____

City _____

Prov. _____

Postal
Code _____

Mail to: Jean J. Charest
Minister of State for Youth
Hot-100/Job Futures
140 Promenade du Portage
Ottawa-Hull K1A 0J9

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

BRAR NATURAL FLOUR MILLS

— ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਫੂਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ —

ਚਾਹੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਓ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਫੋਨ : 204-632-5360

ਗਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ
ਮੂਵੀਆਂ — ਟੋਪਾਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Ph. 775-6989

830 - NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN.

ਵਧੀਆ ਮੱਕੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ
ਵਧੀਆ ਵੇਸਟ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਅਵਤਾਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

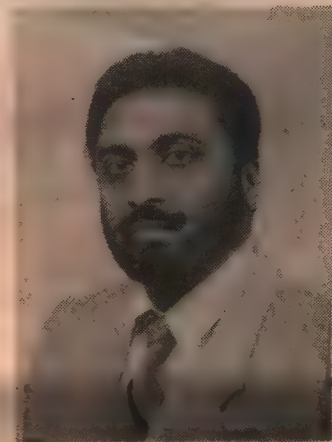
Ph. Off: (204) 694-5000

Res: 694-3198

Pager 942-7788 #02284

REMAX REALTY

10 - 2230 McPhillips St., Winnipeg, MB R2V 3C8

Sales Representative

ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਇਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ
ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ
ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ
ਵੰਨ ਸਵੰਨੇ ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ, ਦੇਸ਼ਤਾਨਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Kohinoor Jewellers & Fabric Centre

953 Notre Dame Ave. WINNIPEG, MAN. R3E 0M8
Res. 633-6567

Ph. Bus. 772-3937

REDWOOD MOTORS LTD.

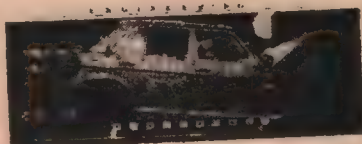
ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

Automotive Repairs — Alignment and Wheel Balancing

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਬਨਾਉਟੀ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ

ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ

ਰਵਿਦਰ ਰਵੀ ਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ, 'ਸੂਰਜ' ਬਣਨ ਦਾ ਝੱਲ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਰਵੀ ਨੂੰ 'ਸੂਰਜ' ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ 'ਸੂਰਜ' ਬਣਨ ਲਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਤਰੱਦਦ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਰਵੀ ਦੇ ਸੂਰਜ ਬਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 'ਰਵੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸੂਰਜ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਵੀ ਸਿਰ ਵਾਂਗ ਇਕੋ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਘਟੇ ਘੱਟ ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮੰਡਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸੂਰਜ ਹੈ। ਦੂਜਾ 'ਰਵੀ' ਅਥਵਾ ਸੂਰਜ ਤਾਂ ਬਨਾਉਟੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਸ਼ਬਦ।

ਹਾਂ, ਬਨਾਉਟੀ ਰਵੀ ਦੇ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਬਨਾਉਟੀ ਸਿਆਰੇ ਹਨ। ਤਾਰੇ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਿਆਰੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲੈ ਕੇ ਚਮਕਦੇ ਹਨ। ਬਨਾਉਟੀ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸਿਆਰੇ ਹਨ: 'ਤਾਰਾ' ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤੀਜਾ ਹੈ ਮੀਤ ਜੋ ਕਿ ਸਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਰੇ ਦੂਰ ਮੁਰਦਾ-ਸਿਆਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਆਰੇ ਵਰਗੀ ਵੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਪਰਤਦੇ ਹਾਂ। ਪਾਠਕ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਜਿਹੀ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਬਨਾਉਟੀ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੀ ਗਤੀ/ਪ੍ਰਤੀ ਗਤੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹੈ।

ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਰਵਿਦਰ ਰਵੀ ਦਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ 'ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੁਝ ਛਪਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ 'ਕਹਾਣੀ' ਕਹਿਣ ਲਗ ਪਿਆ। (ਸ਼ਾਇਦ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ।) ਉਹ ਕਹਾਣੀ (ਚਲੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਕਹਿ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ) ਕੀ ਸੀ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ-ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਤ ਨਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਜਾਂ ਚੀਰਫਾੜ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਲੇਖ, ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਰਵੀ ਹੇਠੀ ਤੜਫ ਉਠੇ (ਮੈਂ ਕਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇਫੂਨ ਘੁਮਾਏ। (ਲਾਭ ਬੀ. ਸੀ. ਟੈਲ ਨੂੰ ਹੋਇਆ) ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਸਿਆਰੇ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੋਣਾ ਰਵੀ ਦੀ ਉਂਗਲ ਨੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗਿਆਣੇ ਛੱਡਣੇ ਹੀ ਸਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਨ ਤਿੜਕਿਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਕੋਈ 9.30 ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਫੂਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ। ਮੈਂ ਫੂਨ ਚੁਕਿਆ 'ਹੈਲ'

'ਮੈਂ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬੇਲਦਾ ਵਾਂ ਜੀ' (ਬੇਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਚਰਨ ਦੀ ਪੀੜੀ ਹੋਈ ਹੈ)

'ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਰ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ'

'ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੈ'

'ਕੰਮ ਠੀਕ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੇ?'

'ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਲੇਖ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵਿਚ 'ਰਵੀ ਬਨਾਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਾਣਾ ਕੁੱਤ' ਪੜ੍ਹਿਆ, ਉਹ ਕੀ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜੀ?'

'ਚੱਕਰ-ਚੱਕਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਰਵੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ 'ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ' ਪੜ੍ਹਿਆ?'

'ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ।'

'ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹੋ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੱਕਰ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਲੇਖ ਉਸੇ ਲਿਖਤ ਦੀ ਹੀ ਚੀਰ ਫਾੜ ਹੈ।'

'ਅੱਛਾ ਮੈਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਂਗਾ'

'ਓ. ਕੇ. ਬਾਏ।'

ਇਸ ਗੁਫਤਾਰੂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਸਿਆਰਾ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਲਿਖਿਆ) ਰਵਿਦਰ ਰਵੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਵਿਦਰ ਦੀ ਪੱਗ ਵਾਲੀ ਫੋਟੋ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਛਪੀ। ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਕੀ ਸੀ? ਰਵਿਦਰ ਰਵੀ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਛਪਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ 30 ਤੋਂ ਉਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਕਦੇ ਛਾਪਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਰਵਿਦਰ ਬਾਰੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤਾ, ਕੀਤੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਫਲ ਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਫੇ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਸਿਵਾਗਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਮੁੱਕਣ ਵਿਚ ਹੀ ਨਾ ਆਉਣ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਬੰਦਾ, ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਰਵਿਦਰ ਨੂੰ ਫੁਟਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕਰ ਰਵਿਦਰ ਰਵੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਾਂ ਉੱਝ ਹੀ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ। ਵੈਸੇ ਰਵੀ ਇਕ ਭਰਮ-ਗਰਭ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਅਗਲੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਚਿਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਵਿਦਰ 'ਏਡਾ ਵੱਡਾ' ਲਿਖਾਰੀ ਹੈ। ਦੱਸੋ ਜੇ ਕੋਈ ਲਿਖਾਰੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 10-15 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੇ-ਲਿਖਾਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਾਉਣ ਉਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਦੇ ਢੇਰ ਦੇ ਚਬੂਤਰੇ ਉਪਰ, ਰਵੀ ਦਾ ਬੇਪਛਾਣ, ਸਿਰ ਟੁੱਟੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਤਣੇ ਵਰਗੇ ਰੁੰਡ ਦੇ ਪੈਂਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਦਾ ਬੁੱਤ ਜਿਹਾ ਬਣਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਫਗੀਨ ਰਵੀ ਦੇ 'ਇਸ ਪੂਛ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਸਿਆਰੇ ਦੇ' ਜਿਸ ਨੇ 'ਸਪਲੀਮੈਂਟ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਵੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਇਨਬਿਨ ਚਿਤਰ ਕੇ ਰਵੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ-ਉਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨੂੰ 'ਮਸਨੂਈ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ' ਘਟੀਆ, ਅਨੈਤਿਕ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਗੱਲ ਬੋਠਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਲੱਭਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਖਿਮਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਨੈਤਿਕਤਾ/ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਪਲੀਮੈਂਟ' ਇਕ ਬੰਦਾ ਆਪ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਈ ਛਾਪੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ 'ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲਿਖਤ' ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਸਿਰ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਦਹਿਸਿਰਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਤਰੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ 'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਪਲੀਮੈਂਟ' ਕੱਢ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਵੀ ਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਐਵੇਂ ਲੱਲ ਪੱਤ ਨਹੀਂ।

ਮੈਨੂੰ ਵਿਨੋਬਾ ਭਾਵੇਂ ਦੀ ਇਕ ਥਾਂ ਲਿਖੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਿਰਉਤਰ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਵਿਨੋਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਇਕ ਬਲਦ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਕੋਹਲੂ ਜੋੜੀ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਤੇਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਵੀ ਦੇ ਸਾਲ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਹ 'ਵੱਡੇ ਲਿਖਾਰੀ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਹ 'ਜੀਵਨ' ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਸ਼ੇਰਤ ਤੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਵਿਆਕੁਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਾਅਵੇ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਲਿਖਾਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਗੇ। ਹੁਣ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਭੋਜ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ਚਲੋ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ? ਸੂਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਪਾਸ ਨੇ ਤਾਂ 30-40 ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਲਿਖਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਪਲੀਮੈਂਟ' ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 'ਚਰਨ' ਸਿਆਰਾ ਫਿਰ ਚਮਕਿਆ। ਅਖੇ ਸੂਫੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੈ। ਹਰਭਜਨ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੋਂਦ ਕਥਾ' ਦੇ ਗੀਵੀਊ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਹੁੰਦਲ ਦੇ ਗੀਵੀਊ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਲਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਤੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤਕ

ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਮੈਂ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਲਾਤਮਕ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਵਲੋਂ ਅਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਕੂੜ-ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਅਧਰਮ-ਯੁੱਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਘਟੀਆਪਨ ਅਤੇ ਨਿਖੇੜੇ 'ਚੋਂ ਉਪਜੀ ਮਨੋਵਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਅਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਫਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿਰੁਧ ਉਪਜੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦਾ ਅਗਸਤ 1987 ਵਿਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਗਮ ਇੰਨਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਭੁੱਜਦਾ ਇਹ ਮਸਨੂਈ-ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਅਤੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਵਿਆਕੁਲ ਸੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਂ ਹੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ, ਅਜੀਤ, ਜੱਗ ਬਾਣੀ, ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਨੇ ਛਾਪ ਕੇ ਘਟੇ ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 10 ਲੱਖ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਈ। ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਆਗਸੀ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਰੀਪੋਰਟ ਛਾਪੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਮਸਨੂਈ-ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੀ ਅਤੀ ਨੀਵੀਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਮੰਚ ਦੇ: ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਮਸਨੂਈ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਸਾਹਿਤਾਚਾਰੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਘੁੰਮੰਡ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੇ ਬਲਬੋਤੇ ਤੇ ਝੂਠ-ਝੂਠਾਨ ਦੀਆਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਛਾਪ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਵਾਹਵਾ ਕਰਕੇ, ਭਰਮ ਪਾਲਣ ਦੀ ਬੇਹੁਦਾ ਰੋਤ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਵੀ ਦੇ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। (ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਨੂਈ ਸਮਾਗਮ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਹੋਰ ਲੇਖ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗੇ)।

ਇਸ 'ਚੋਕੜੀ' ਵਲੋਂ ਇਹ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਘਟੀਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਖਿਦਰ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਫੂਕ ਮਾਰਕੇ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਇਆ, ਕਿ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦੇ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ। ਇਹ ਇਕ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਜੋ ਅਨੈਤਿਕ ਪਰੇਰਨਾ ਦੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ (ਓ) ਵੈਨਕੂਵਰ ਮੰਚ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਅ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਬ) ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਚੇ ਲਿਖਵਾਉਣੇ ਸਨ। ਜੇ ਸੁਖਿਦਰ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ, ਬਲਬੀਰ ਮੋਮੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਤੋਂ ਪਰਚੇ ਨਾ ਲਿਖਵਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੰਚ ਦਾ ਨਾ ਲਿਖਤੀ ਨਾਂ ਹੀ ਫੂਨ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਸ) ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਉਪਰ ਆਇਆ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਵੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਲੋਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸੱਦੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ 'ਵੇਦ ਬਿਆਸ' ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁਰਖਤਾ, ਘੁੰਮੰਡ ਜਾਂ ਹਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਇਕ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਚੋਕੜੀ, ਮੰਚ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਹੀਣਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਆਤਮਹੀਣਤਾ ਤੱਕ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਸਨੂਈ-ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਵੇ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ)

ਪੰਨਾ 17 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਕਨੇਡਾ ਦੀ 65 ਵੀਂ ਵਰਸੇਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਥੱਲੇ ਜਾਂ ਅਸਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਅਵੱਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਧਨੀ ਹੀ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਭਾਰੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਅਤਿ ਪਿਛਾਖਤੀ ਸੋਕਰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੇ "ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਰਨ" ਦੇ ਚੱਕਰ ਦਾ ਲਾਭ ਅਮਰੀਕਨ ਅਮੀਰ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਮਹਿਰੀਆਂ ਭੀ ਖਰੀਦ ਕੇ, ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰੂ ਤੇ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਣਗੇ। ਸੋ ਇਹ ਸਮਝੋਤਾ ਹੀ ਮਾਰੂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦਿ ਸੋਸ਼ਲ ਪਾਲਸੀ ਤੇ ਦੋ ਪਾਸੜ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚਾਰੀਏ।

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ
ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਜੋ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਏਸੇ ਥਾਂ ਹੈ:

V.I.P. SUPERMARKET
739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

Moti Flour Industries

620 - Sophia St., SELKIRK — MAN.

Ph. 204-482-4111

Or. 204-785-1054

100% ਫੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ
ਵੇਸਟ, ਦਲੀਆ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ

GRIND YOUR OWN MASALA

ਆਟਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ

AMAN REALTY

1223 MARICHAM ROAD, WINNIPEG, MAN. R3T 4B1

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ: ਮਕਾਨ, ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਲਾਕ, ਕੋਈ ਭੀ ਬਿਜਨਿਸ, ਕਮਰਸ਼ਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਜ਼ਮੀਨ,
ਹੋਟਲ ਜਾਂ ਮੋਟਲ

- ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਹੋਵੇ
 - ਮਾਰਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ
 - ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ
- ਤਾਂ ਸਾਡੇ 9 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ 7% ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

CALL: Bus. 269-4411, Res. 261-7598, Pager
942-0141 Code 5697

Member: WPG Real Estate Board, Manitoba Real Estate Assoc. Canadian Real Estate Association

BALDEV S. BEDI M.A. B.A. (Hons.)
BROKER AND COMMISSIONER
FOR OATHS
in and for the Province of Manitoba

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.

To Your Needs Which You Can Afford

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ

Sukhjinder S. Dhillon
Res: 669-2573

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਜਾਂ
ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋਂ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਮਾਰਗੇਜ਼ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
- Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4

Raj Singh Maan Sales Manager
Res. 694-0731
Commissioner for oaths

ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ

ਕਹਾਣੀ

ਜੀਰੋ ਵਾਟ ਦਾ ਬਲਬ

ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਮੈਂ 'ਉਸ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ, 'ਉਸ' ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਮਿਲਣੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਮਿਲਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਖੋਰੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਤਿਹੁ ਸੀ। ਖੋਰੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰੇ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਜਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ। ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦਾ? ਤੇ ਫੇਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਰਹਿ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿਹਰਬਾਨ ਮਿਤਰ-ਜੱਜ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਜੱਜ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ-ਬੰਧੀ ਸਜ਼ਾ। ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਬੇਹੱਦ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਭੱਜ-ਨੱਠ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਲੇ ਪਲ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਘਰਵੀ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜਲ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੁਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਾਣ ਨਿਕਲਣ, ਕਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਹੇਠਾਂ ਜਾਵੇ। ਕਾਰਨ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਾਲ ਘੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰਾ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਐਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਦੁਖ-ਦੁਖਾਂਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ।

'ਉਸ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੇਰੀ ਮਾਸੀ ਦੀ ਧੀ ਵਿਮਲ ਜੋਤੀ ਤੋਂ ਹੈ। ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੇਰੀ ਚਾਚੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦੀ ਧੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸਾਂ। ਤਿੰਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਸੂਮ ਭੋਲੀ ਤੇ ਲਾਡਲੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਇਕੋ ਗੱਲ ਆਖਦੀ, 'ਚੰਗਾ, ਜੋਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ ਕੇ ਦਿਖਾ। ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਦਵੀਰਾ ਨਕਦ ਐਨ ਇਸੇ ਵੇਲੇ।' ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਨਾਮਾਤਰ ਸਨ। ਉਹ ਜਿਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਰਲਵੀਂ ਮਿਲਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੀ, ਮੈਨੂੰ ਹਾਸਾ ਆਉਂਦਾ। ਤਿੱਥੇ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼ ਤੇ ਸਲੋਟੇ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਉਹ ਬੰਗਾਲਣ ਬਹੁਤੀ ਲਗਦੀ ਸੀ ਪੰਜਾਬਣ ਘੱਟ। ਹਰ ਚੋਖੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਚਿੜਾਉਣ' ਜਾਂ 'ਫੋਤਣ' ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

"ਭਾਈ ਜਿੰਨਾ ਤੇਰਾ ਤਿਹੁ ਇਹ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਿਛੋਂ ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕਰ ਹੋਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।" ਮਾਸੀ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਖਦੀ।

"ਮਾਸੀ ਭੈਣਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਚਾਰ ਹਨ ਸੁਖ ਨਾਲ ਪਰ ਮੇਰਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣਦਾ, ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ।" ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਮਾਸੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਖੋਰੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪੁੱਤਰ ਇਕ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂ ਨੱਚਿਆ ਟੱਪਿਆ ਸੀ। ਬੜੀ ਫੱਬਵੀਂ ਜੋਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਦਰ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋਸ਼ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਦਿਉਰ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਖੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਏ। ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ। ਦੰਗਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੂੰਹ ਮੁੰਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਧਰੋਂ ਜੋਤੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਮਾਸੀ ਹੋਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਏ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਲੂੰ ਲੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਣ ਕੇ ਪਰ ਮੈਂ ਖੋਰ ਘਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ। ਤੇ ਫੇਰ ਫੇਰ ਭੱਜ ਨੱਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਏਧਰ ਉਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਲੱਗੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਲੱਭਦੇ। ਅਨਰਥ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਨਹੋਣੀ ਵਾਪਰ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜੱਕ ਤੱਕੀ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸਾਂ, ਉਹ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਬਣੀ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਮਨ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ, ਅੱਖਾਂ ਖਾਲੀ। ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਣੀ ਤੋਂ ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ, ਅੱਖਾਂ ਭਰ, ਅੱਗੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਮੈਥੋਂ ਬੋਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ।

ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ:

ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ (ਫਰੀਦਕੋਟ) ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਅਧਿਆਪਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਯੁਵਰਾਜ ਰਤਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖੀਂ ਤੱਕ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਇਹ ਦਾਸਤਾਂ ਹੈ

"ਕਾਕਾ, ਤੂੰ ਹੀ ਕੁਝ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਹ।" ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਿਬੜਦਿਆਂ ਧਾਹ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਰੱਬ ਨੇ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੀ।" ਮਾਸੀ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

"ਮਾਸੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।" ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਹੱਥੁ ਹਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੇਰਾ ਅੰਦਰ ਢਾਹਾਂ ਮਾਰਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ ਸੀ। ਜੋਤੀ ਦੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਵੀ ਏਧਰ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਵਿਚ ਲੈ ਧਾਹਾਂ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪੈਂਦੀ। ਪਰ ਜੋਤੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਸੀ ਹੋਰੀ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ।

ਜਿਸ ਦਿਨ ਜੋਤੀ ਨੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਮਨ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਇਕ ਤਾਂ ਭੁਗਤ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਹੋਰ ਆ ਗਈ ਹੈ।" ਹਰ ਕੋਈ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਰਦਾ ਡਰਦਾ ਮੈਂ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਜੋਤੀ ਓਵੇਂ ਦੀ ਓਵੇਂ ਪੱਥਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜੀਅ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਖਦਾ। ਉਹ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਖਾ ਲੈਂਦੀ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਬੋਲ ਲੈਂਦੀ।

"ਕਾਕਾ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਅੱਖਾਂ ਸੋਖਾ ਜੇ ਏਧਰ ਰਹਿ ਪਵੇਂ" ਮਾਸੀ ਨੇ ਝਿਜਕਦਿਆਂ ਝਿਜਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ।

"ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਸ ਦਿਨ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਮਾਸੀ, ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਈ" ਮੈਥੋਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਸੀ ਮੇਰੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਸੀ।

"ਪਰ ਕਾਕਾ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਜਾਈਏ, ਜੇ ਹੋ ਸੋਭਗਤਣਾ ਤਾਂ ਹੈ" ਮੈਂ ਮਾਸੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਹਾਰਨਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੜਾ ਕਠਿਨ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

ਅੱਜ ਹੋਰ, ਕੱਲ੍ਹ ਹੋਰ। ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਮਰਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫੇਰ ਜੋਤੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਸੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਟਾਈਪਿਸਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਨ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੋਤੀ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੇ ਗੋਦ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਜਿਸ ਦੇ ਦੋ ਬੇਟੇ ਹੀ ਬੇਟੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਰਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ।

"ਲੈ ਬਈ, ਜੋਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ ਕੇ ਦਿਖਾ, ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਦਿਆਂਗਾ ਨਕਦ, ਐਨ ਇਸੇ ਵੇਲੇ" ਉਹ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਕੀ ਜੇਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਉਸ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਲਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਖੇੜਾ ਗਾਇਬ ਸੀ ਮੈਂ ਅੱਗਾ-ਪਿੱਛਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਸੀ ਨਾਲ ਜੋਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮਾਸਤ ਸਿਧਾ ਸਾਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਰਨਾ ਮਾਸੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ।

"ਕਾਕਾ, ਰੱਬ ਨੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਣਾ ਵਰਤਾਉਣਾ ਸੀ ਵਰਤਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਤੇ ਤੋਰ ਦੇਣਾ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਈ ਹੈ ਹਾਲੇ ਤਾਂ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਗਏ ਕੋਣ ਸਾਂਝੂ ਇਸ ਨੂੰ।" ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਆਖੀ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਜ਼ਖਮ ਔਲਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਰਹੀ।

ਤੇ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸੱਤਾਂ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੀਮਾਰ ਬਾਪੂ ਦੀ ਖਬਰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋਤੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਇਕ ਕੁਆਰੇ ਮੁੰਡੇ

ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਪੰਡਤਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫਿਲਮੀ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇ, ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਇਕ ਕਰਾਮਾਤੀ ਘਟਨਾ।

"ਮਾਸੀ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਨਾਲੇ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।" ਮੇਰੀ ਬੀਵੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਉਡ ਕੇ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। "ਭਾਈ ਤੇਨੂੰ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ। ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਸਾਡੀ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਦੇਖ ਤਾਂ ਭੁੱਖ ਲਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਹਨੂੰ ਸੱਤੇ ਖੇਰਾਂ ਬਖਸ਼ੇ। ਆਪ ਵਿਚਾਰਾ ਚੱਲ ਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਇਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਮੈਂ ਜੋਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਗਣ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ।" ਭਾਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਸਲੋਂ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਈ। ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਧਾਹ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਇਕੋ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਰੱਖੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਫੇਰ ਜੋਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਸਮ ਨੂੰ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਇਕ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਕਿਤੇ ਇਹ ਧੱਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਛੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਮਾਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਫੇਰ ਸੋਚਿਆ, ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਈ ਤਾਂ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੌੜ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਐ ਤੇ ਦਿਉਤੇ ਵੀ। ਉਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬੇਜੀ, ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ।' ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਡਰ ਗਈ। ਸੋਚਿਆ ਪੈ ਚੱਲੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਭੁਸਤੀ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬੇਜੀ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤੇ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੀ ਹੋਟਲ ਵਿਚ। ਬਰਾਤ ਆਉਗੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਨ-ਬਾਨ ਨਾਲ।' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਊ ਤੇਰਾ ਅੱਗਾ, ਸਾਡਾ ਪਿੱਛਾ।" ਕਾਕਾ ਉਸ ਨੇ ਉਵੇਂ ਕੀਤੀ। ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹੋਇਆ ਵੀ ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ, ਪਰ ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤਾ ਕੱਠ ਨੀ ਕੀਤਾ। ਸੋਚਿਆ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਰੋਡੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ।" ਮਾਸੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਪੰਜ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੰਭਵ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬੀ ਤੇ ਹਵਾਈ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਪੁੱਛ ਪੁਛਾ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ। ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਐਨ. ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 'ਉਹ ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੈ' ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜੋਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, 'ਉਹ ਵੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੈ।' ਜ਼ਰੂਰ ਸਿਨਮਾ ਦੇਖਣ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛ ਪੁਛਾ ਕੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਮੰਜਲ ਦੇ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ 23 ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ। ਐਨ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ।

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋ?" ਦਫਤਰ ਦਾ ਇਕ ਬੰਦਾ ਮੇਰੇ ਸੁਆਲ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੋੜਵਾਂ ਸੁਆਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਮੇਰੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਏ ਲੰਬੀਆਂ ਤਣੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬੋਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋੜ ਪਾਏ ਕੁੜਤੇ ਪਜਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

"ਸ਼ਰਮੇ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਆਇਆ ਹੋਊਗਾ। ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚਟ-ਪਟਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਸਹੀ, ਪਿੱਛੇ ਭੱਜ ਖਲੋਂਦੇ ਹਨ।" ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਓਸ ਪਾਗਲ ਨਾਲ ਕੋਣ ਕਰੂ ਇੰਟਰਵਿਊ। ਸੋਝਲਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਝੱਲਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪੁੱਤਰ। ਨਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਫਾਕਾ। ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਬੰਬਾਰੇ ਰੋ-ਪਿੱਟੇ। ਅਖੇ ਜੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਇਸੇ ਨਾਲ ਹੀ। ਨਾ ਜਾਤ 'ਚੋਂ, ਨਾ ਗੋਤ 'ਚੋਂ' ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਸਾਂ।" ਮੈਂ ਗੱਲ-ਮੱਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

"ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਿਓ ਜੀ, ਕੋਣ ਰੋਕਦਾ। ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਲੋਕ ਅੱਧੇ ਪਾਗਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਿੱਛੋਂ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਸਨ ਦੇ ਕੇ। ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਸੁਧਰ ਜਾਊਗਾ, ਥਾਂ ਥਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋ ਜੂ ਜਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਡਾ ਨਾਂ ਗਿਨੀ ਭੁੱਕ 'ਚ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਨਸੈਂਸ।" ਲਗਦਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਦਫਤਰ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੀ।

“ਕਿਉਂ ਬਕ ਬਕ ਲਾਈ ਹੋਯਾ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੁਜਿਆ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋਕਦੇ ਟੋਕਦੇ ਹੋ? ਸ਼ਾਇਦ, ਸ਼ਰਮੇ ਦੇ! ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜੀਰੇ ਵਾਟ ਦਾ ਬਲਬ ਤਾਂ ਜਗਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਬੰਡੇ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਚੰਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।” ਚੌਥੇ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਸਾਂ।

ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ ਸਾਂ।
ਗੱਲ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਉਸ ਭਾਈ ਦੀ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜੀਰੇ ਵਾਟ ਦੇ ਬਲਬ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਫਰਕ ਪੈ ਈ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਤਰਕ ਵਿਚੋਂ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਰਮੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਹਲਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੈ ਫੇਰ ਆਣ ਕੇ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਰਿੜਕਿਆ? ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬੂੰਦ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KL

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

GABA TRAVELS (1982) LTD.
(6612 MAIN ST., VANCOUVER, B.C. V5X 3H2)
ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਟਰੇਵਲ
ਨਿਊ ਸੇਈ ਨਗਰ, ਮੋਗਾ,
ਫੋਨ 2161, 35 32

AUTHORIZED AGENTS FOR AIR INDIA
AND NOW WE ARE AUTHORISED
K.L.M.
(ROYAL DUTCH AIRLINES)
SPECIAL FARE TO: Delhi, Karachi, Colombo, Singapore, London, Amsterdam
ਦਿੱਲੀ, ਕਰਾਚੀ, ਕੋਲੰਬੋ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਲੰਡਨ ਤੇ Amsterdam ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਿਰਾਏ
ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:
GABA TRAVELS (Opposit Friends Theatre) JALLANDHAR CITY TEL. 74597
GABA TRAVELS V.P.O. NURMAHAL JALLANDHAR TEL. 49
GABA TRAVELS NEW DELHI

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM

ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਨਿਰੋਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ

ਕਲਮ

- ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ 15 ਡਾਲਰ
- ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਇਭੀਆ, ਇਗਲੈਂਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਚਾ ਭਿਜਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਚੇ ਦਾ ਚੰਦਾ 25 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the magazine at the following address:

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ ਚੰਦੇ ਅੱਜ ਹੀ ਭੇਜੋ
ਰੇਜਿਸਟਰ ਦਾ ਪਤਾ :

The KALAM Monthly
P.O.BOX 67344 Stn. '0'

Vancouver, B.C., Canada V5W 3T1

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਲਵੋ
ਅਸੀਂ ਆਪਦੀ ਸੇਵਾ 1946 ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ L.L.B. (U.K.)
Res. 580-1822

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
(ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ)
Res: 521-5061

ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਾਕੂਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼

- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇਭੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਂਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਰਫ਼ਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤਾ, ਪੋਤੀ, ਦੋਹਤਾ ਦੋਹਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਫੜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿਠੀ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

- ਜੇ ਇਭੀਆ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਮੰਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ।
- ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਮਿਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ, ਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਭੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੋ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਡਾਊਨ ਪੇਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਠੋ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਫਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ, ਥਰਡ ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਜਾਂ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਖਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੋਂ ਜਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇਭੀਆ ਵਿਚਲੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਨਵੇਂ ਰਵਿਊਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲਵੋ।

IMMIGRATION PROBLEMS?

Let us assist you as we have been doing since 1946

Complete Immigration Service in Canada

Sponsoring Immediate Family
Close Relatives
Independent Immigrants
Fiance (e) Application
Student Visa
Refugee Application
Visitors Visa
Adoption Application
Returning Resident Permit
Citizenship Application
Orphan Relatives Application

Investors Immigration
Entrepreneurs Immigration
Self-Employed Immigration
Family Business Immigration
Work Permit
Retired Person Application
Release Hearing
Immigration Inquiry
Immigration Appeal
Preparing Application Forms
Etc....

FREE consultation for first interview

Malkit Singh Parhar & Daljit Sandhu

IMMIGRATION CONSULTANTS

World Wide Immigration & Documentation Services

2127 - Kingsway, Vancouver, B.C. Canada

Off. (604) 430-6611

ਧਰਮ ਤੇ ਫਲਸਫਾ

ਸਿੱਖ—ਰਾਜਨੀਤੀ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਰਖਦੀ।

ਕਸੌਟੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਆਣਪ, ਯੁਧ ਜਾਂ ਚਤੁਰਾਈ ਨੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਆਮ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਬਾ-ਵਜ਼ਨ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ।

ਲੋੜ ਤਨੋਂ ਮਨੋਂ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਦੀ ਹੈ। ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਵਸਾ ਕੇ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣੀਆਂ ਜੇ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਕਮਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰ ਕਰਤੋਂ ਦਾ ਲੜਾਓ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਭੇ ਗੁਣ ਵੀ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਹੀ ਹੈ।

ਅੰਜੋਲ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸ ਅਰਥ ਜੋ ਆਤਮਾ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਨਹੀਂ? ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਹੁਬਹੂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਿਸਮ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਾਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਰਾਜੇ ਕਬਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜੇਹਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ ਉੱਤਰਾਈਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਤਕ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਇਹੋ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ, ਅਕਲ ਤੇ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਨਾਲ ਲਭਵਿਆਂ, ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਪੂਰਨ ਅਗਵਾਈ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ, ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਰੋ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ, ਸ਼ਰੀਅਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਪੱਛਮੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਵੀ ਸਿਰਫ ਹਮ-ਮਜ਼ਹਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਵਸਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਰਸ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਾਫਰਾਂ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦੇ ਕੇ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਈ ਗਈ। ਜਿਹੜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਹੋਏ। ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਪੰਝੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਉਹ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼) ਵੀ ਉਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਗ ਸੀ ਪਰ ਪੱਛਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਚੂਸਣ ਵਿਚ ਵਾਹ ਲਗਾ ਕੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ।

“ਜੋ ਰਤੁ ਪੀਵਹਿ ਮਾਨਸਾ ਤਿਨ ਕਿਉ ਨਿਰਮਲੁ ਚੀਤੁ।” (140)

ਜਦ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸਿਰ ਚੁਕਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਉਹ ਵਰਤੀ, ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ “ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦ ਨ ਆਇਆ” (360) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਤਕੀ ਕਾਬਲ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ ਪਾਪ ਦੀ ਜੰਜ ਆਈ ਅਤੇ

ਸਰਮ ਧਰਮ ਦੋਇ ਛਪਿ ਖਲੋਏ ਕੂੜ ਫਿਰੇ ਪਰਧਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ ਕਾਜੀਆਂ ਬਾਹਮਣਾਂ ਕੀ ਗਲ ਬਕੀ ਅਗਦੁ ਪੜੇ ਸ਼ੈਤਾਨੇ ਵੇ ਲਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਪੜਹਿ ਕਤੋਬਾ ਕਸਟ ਮਹਿ ਕਰਹਿ ਖੁਦਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ ਜਾਤਿ ਸਨਾਤੀ ਹੋਰਿ ਹਿਦਵਾਣੀਆਂ ਏਹਿ ਭੀ ਲੇਖੇ ਲਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ ਖੂਨ ਕੇ ਸੋਹਿਲੇ ਗਾਵਹਿ ਨਾਨਕ ਰਤੁ ਕਾ ਕੁੰਗੁ ਪਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ (722) ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਚ ਮੁਚ ਹੀ “ਮਾਸ ਪੁਰੀ” ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ “ਧਨ ਜੋਬਨ ਦੁਇ ਵੈਰੀ (417) ਸਾਬਤ ਹੋਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਬਾਬਰ ਦੇ ਅੰਮਨਾਬਾਦ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਬੀਤੀ ਹੈ ਦਾ ਭੀ ਨਕਸ਼ਾ ਖਿਚਦਾ ਹੈ

ਜਿਨਿ ਸਿਰਿ ਸੋਹਿਨ ਪਟੀਆਂ ਮਾਂਗੀ ਪਾਇ ਸੰਧੂਰੁ।

ਜੇ ਸਿਰ ਕਾਤੀ ਮੁੰਨੀਅਨਿ ਗਲ ਵਿਚਿ ਆਵੈ ਧੂੜਿ।

ਮਹਲਾ ਅੰਦਰਿ ਹੋਦੀਆ ਹੁਣ ਬਹਣਿ ਨ ਮਿਲਨਿ ਹਦੂਰਿ।

ਆਦੇਸੁ ਬਾਬਾ ਆਦੇਸੁ।

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨ ਪਾਇਆ ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ ਵੇਸੁ।

ਜਦਹੁ ਸੀਆ ਵੀਆਹੀਆ ਲਾੜੇ ਸੋਹਨਿ ਪਾਸਿ।

ਹੀਤੋਲੀ ਚਭਿ ਆਇਆ ਦੇਦ ਖੰਡ ਕੀਤੇ ਰਾਸਿ।

ਉਪਰਹੁ ਪਾਣੀ ਵਾਰੀਐ ਝਲੇ ਝਿਮਕਨਿ ਪਾਸਿ।

ਇਕੁ ਲਖੁ ਲਹਨਿ ਬਹਿਨੀਆ ਲਖੁ ਲਹਨਿ ਖੜੀਆਂ

ਗਰੀ ਫੁਹਾਰੇ ਖਾਂਦੀਆਂ ਮਾਣਨਿ ਸੋਜੜੀਆਂ।

ਤਿਨ ਗਲਿ ਸਿਲਕਾ ਪਾਇਆ ਤੁਟੀਨ ਮੋਤਸਰੀਆਂ।

(417)

ਇਕ ਘਰਿ ਆਵਹਿ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿਲਿ ਪੁਛਹਿ ਸੁਖ।

ਇਕਨਾ ਏਹੋ ਲਿਖਿਆ ਬਹਿ ਬਹਿ ਰੋਵਹਿ ਦੁਖ। (417)

ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਉਹ ਲੁਟ ਪਾਈ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ

ਦੀ ਉਹ ਦੁਰਗਤੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਕਰਤੂਤਿ ਪਸੁ ਕੀ ਮਾਨਸ ਜਾਤਿ। (267)

ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਹੋਏ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਖਾ ਵਖਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਸ਼ਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਫੰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਆਦਿ, ਉਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਹਿਸ਼ਾਨਾ ਤੇ ਵਦਮਸਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਸੇ ਇਕੋ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਪੜਦੇ ਹੋਏ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਕ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਪਾਖੰਡ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਮਨ ਮੋਰੇ ਭੂਲੇ ਕਪਟ ਨ ਕੀਜੇ।

ਅੰਤਿ ਨਿਬੇਰਾ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਪਹਿ ਲੀਜੇ (656)

ਏ ਮਨ ਮਤ ਜਾਣਹਿ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਹੈ ਸਦਾ ਵੇਖੁ ਹਦੂਰਿ। (429)

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਝੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਬੰਧੀ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ।

ਚਤੁਰਾਈ ਸਿਆਣਪਾ ਕਿਤੇ ਕਾਮ ਨ ਆਈਐ। (396)

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਆਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੱਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਦੀ ਹੈ।

ਆਪਿ ਖੁਆਏ ਕਰਤਾ ਖੁਸ਼ ਲਵੇ ਚੰਗਿਆਈ (417)

ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਭੋਜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਥਿਆਰ ਘੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਔਣ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਬਖੁਦ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਅੰਗ ਸੰਤ ਰੱਖਿਅਕ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹਰ ਮੇਦਾਨ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ ਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅਖਾਣ ਹੈ ਕਿ ਤਾਕਤ ਮਤ ਮਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਤ ਮਾਰਦੀ ਹੈ।

(ਨੋਟ — ਬ੍ਰਿਟਨ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਅੰਕ 1430 ਪੰਨੇ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਦੇ ਸਫਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਹਨ।)

(ਚਲਦਾ)

ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਸਲਾ ਫੜਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸੁਰਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਦਰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੂਬਾਵਾਲਾ ਦੇ ਇਕ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਫੜੇ ਗਏ ਇਸ ਅਸਲੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਐਚ ਈ-36 ਕਿਸਮ ਦੇ 2 ਗਰਨੇਡ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੋਰਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ 900 ਗੋਲੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

■ ਜੇਕਰ ਭੁਗਾਏ ਬੰਬੇ ਦਾ ਜਨਮਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਸਾਨੂੰ ਘਲੇ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੋਟੋ ਪੁਛਤ ਛਾਪ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਵਾਂਗੇ।

■ ਭੁਗਾਏ ਬਹਿਰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਕੰਸ਼ਨ ਦੀ ਵੋਟ ਤੇ ਖਬਰ ਸਾਨੂੰ ਘਲੇ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੀਨੀ ਏ ਕੇ-47 ਅਸਲਟ ਰਫਲ ਦੀਆਂ 408, 9 ਐਮ ਐਮ ਗੈਨ ਦੀਆਂ 14 ਤੇ ਐਸ ਜੀ-16 ਰਫਲ ਦੀਆਂ 398 ਗੋਲੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਛਾਪਾ ਸੂਹ ਮਿਲਣ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

ਬਬਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ

ਜਗਰਾਉਂ — ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਖਤਰਨਾਕ ਦਹਿਸ਼ਤ-ਪਸੰਦ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਬਲਾ ਵਾਸੀ ਰਾਏਕੋਟ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

A Lifetime of Memories

ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਪੋਰਟਰੇਟ ਖਾਸ ਰਿਆਇਤ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਲਈ ਸਸਤੇ ਰੇਟ

Portraits by
Andrew W. Simpson
Master of Photographic Arts

Clearbrook Photographic Arts Inc.
2623 Cedar Park Place Clearbrook, B.C. V2J 3S4

Ph. 859-4222

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060

FREE!! FREE!!!
1-5x7 STUDIO PORTRAIT
\$15.00 Value— Free with this Coupon
With any Photo

ਪਾਕਿ ਨੇ ਜੰਮੂ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਫੌਜੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੇੜੇ ਲੈ ਆਂਦੀਆਂ

ਜੰਮੂ — ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਉਸ ਪਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੋਜਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਉਂ ਹੀ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਚੌਕਸੀ ਵਜੋਂ ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਉਸ ਪਾਰ ਫੌਰਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਜੋ ਸੁਚੇਤਗਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਗਈ ਸੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਉਸ ਪਾਰ 40-50 ਮੀਟਰ ਉਚੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟਾਵਰਾਂ ਉਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਤੱਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟਾਵਰਾਂ ਉਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੋਜਰ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਸਰਹੱਦ ਲਾਗੇ ਫੌਜੀ ਮਨੋਰਥਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਲੰਬੇ ਲੰਬੇ ਸੂਏ ਵੀ ਦੇਖੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਤੇ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਉਸ ਪਾਰ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਵਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲਣ ਮਗਰੋਂ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭੰਨ ਤੋੜ ਕਰਕੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਰੋਕਣ ਦੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਖੇਤਰ ਤੇ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਸੂਬਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ

ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਥੇ ਪੁਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਲੀਆਬਾਦ, ਕਲਾਮਉਲਾ ਤੇ ਦਲਾਈ ਜੋ ਲੁਟੇਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ 800 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਲਾਈ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਗੁਰੀਲਾ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦਾਅ ਪੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਣਕ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਗੰਗਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਦੀ 12 ਲੱਖ ਟਨ ਅਮਰੀਕੀ ਕਣਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੋਕੇ ਕਾਰਨ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਘਟਿਆ ਹੈ।

PAUL'S PLUMBING, ELECTRICAL & HEATING SUPPLY

Plumbing & Bathroom
Fixtures & Supplies
Hot Water Tanks
Hot Water Heating & Supplies
And Instalations
We cut and thread galvanized pipe
We Cut keys also.

"Free customer parking at rear"

4578 Main St., At 30th Ave., Vancouver, B.C.

Sales: 872-3118

Service: 872-7227

HINDI, Punjabi Spoken

Thinking of Buying or Selling

New Houses, Lots, Building Contracts

Specializing :

Resale New Housing Lot Sales and Farms

Don't delay call now :

Hardeep S. Bhangav
Medellion Club Award Winner

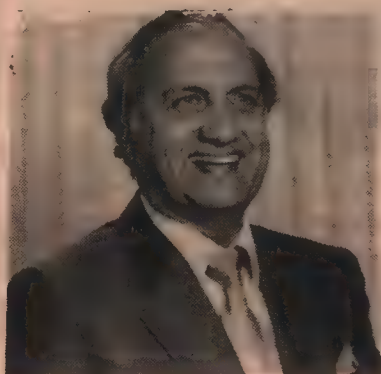
ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ
ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਭੰਗਵ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. Off: 594-4141

Pager 438-2333 #1596

Bench Mark Realty Corp.

10 - 6830 King George HWY. Surrey

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ (ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਵਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਤ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ
 - ਆਇ ਦੇ ਕਾਰਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਡੇਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

Off. 324-6727

Res. 324-4160

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

Dorion Insurance Agency

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

ਡੋਰੀਅਨ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

- ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ● ਵਿਉਪਾਰ ● ਕਾਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ● ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ● ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ
- ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ। ● ਆਟੋ ਪੈਕ ਰੀਨੀਊ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ● ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾ ਲੈਣ ਲਈ
- ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਫੋਨ : 772-3301

775-1061

AJANTA TRAVELS

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਅਜੰਤਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Kulwant S. Brar
Manager & Owner

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ, ਐਡਮੰਟਨ

26 ਮਾਰਚ 88 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਐਡਮੰਟਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੜੀਆਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਜ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਵਤਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਝੱਖੜ ਝੁਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਸਟੇਜ ‘ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਹਮਸਫ਼ਰ’, ‘ਤਿੰਨ ਕੋਣ’ ਅਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ’ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਅਮਰ ਯਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਮਰਜ਼ੀਵੜੇ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ‘ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ’। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦ ਲਿਆਉਣਾ। ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਢਾਂਚਾ ਜੀਹਦੇ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਹੱਥੋਂ ਆਦਮੀ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਬੰਦ ਹੋਵੇ। ਜੀਹਦੇ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਧੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ, ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਦਿਆਂ ਉਤੇ ਭਾਰ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਚੁੱਤੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ...”

ਅੱਗੇ ਚੱਲਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਪਣੇ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਲੱਚਰਵਾਦ ਅਤੇ ਧੌਕਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਉਸ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਚ-ਨੀਚ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਪਿਛਾਧੜੀ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਰਸਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਵਲੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ਼ੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਵਲੋਂ, ਦਿੱਲੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਚੋਂ; ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।”

ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜਾ ਦੇ ਗਏ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ‘ਉਦਾਸੀ’ ਦਾ ਗੀਤ :

“ਦੇਸ਼ ਹੈ ਪਿਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲੋਂ,

ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਇਹਦੇ ਲੋਕ ਹਾਣੀਆਂ,

ਅਸਾਂ ਤੋੜ ਦੇਣੀ ਲਹੂ ਪੀਣੀ ਜੋਕ ਹਾਣੀਆਂ।” ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਭੈਣਾਂ (ਅਮਰ ਪੰਧਰ, ਬਲਬੀਰ ਪੰਜਲ, ਹਰਜੀਤ ਪੁਨੀ, ਹਰਵੰਤ ਰੰਧਾਵਾ, ਰਾਜ ਬਰਾੜ, ਰਾਜਬੀਰ ਵਿਰਕ) ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਢੋਲਕੀ ਉਤੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਮੰਦਰ ਨੇ।

ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ “ਟੂਲਜ਼ ਫਾਰ ਪੀਸ” (Tools For Peace) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜੌਹਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ

ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਕਾਰਗੁਆ ਦੀ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ, “ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਨਿਕਾਰਗੁਆਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਂਡਾਨੀਸਟਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੋਂਟਰਾ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੋਤਾਂ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਭੁਖਮਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਪਰੇ ਕਹਿਰ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਕੁਝ ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਹੈ। ... ਕੋਂਟਰਾ ਵਿਦਰੋਹੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਰੋਹੀ — ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾਇਆ; ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਨਰਸਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ। ਰਾਜਸੱਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹਰਬੇ ਵਰਤੇ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੁਣ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵੱਲ ਮੋੜਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

“....ਰਿਚਰਡ ਨਿਕਸਨ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸੀ, ਕਿਊਬਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ‘ਹਿਟ ਟੀਮ’ ਬਣਾਈ ਸੀ — ਜਿਹੜੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਾਉਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਟੋਲਾ ਹੁਣ ‘ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡ’ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ, ਸਰਮਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਕੇ ਨਿਕਾਰਗੁਆ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਗੜਾ ਗਰੋਹ ਮਣਾਂ-ਮੂੰਹੀਂ ਕੋਕੋਨ ਅਤੇ ਹੋਰੇਇਨ ਨਿਕਾਰਗੁਆ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਇਮਦਾਦ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

“.... ਅਮਰੀਕਾ ਪਿੱਛੇ ਭਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਭੇਨ-ਤੋੜ, ਸਾੜ ਫੂਕ ਅਤੇ ਮਾਰਧਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਉਹਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਸਹਿਜ-ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜੌਹਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਤੁਕਰੀਰ ਕੁਝ ਲੰਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਬੈਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਮਿੱਤਵਾ ਦੇ ਨਾਟਕ ‘ਜਨਾਬ ਅਸੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ’ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਮਾਹੌਲ ਇਕ ਦਮ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

‘ਜਨਾਬ ਅਸੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ’ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਗਮਈ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਝਾਕੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ, ਬੁੱਢਿਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਰਦੇਹਾਣੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਹੈ; ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਸੂਲੀ ਟੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਝੋਲੀਚੁੱਕੇ ਨਾਲ ਗੰਦਜੋੜ ਕਰਕੇ ‘ਅਮਨ’ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਢਕਵੰਜ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਝ ਨਿੱਤਾ-ਪ੍ਰਤੀ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਿਰ ਸੁੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਉਹਲਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਕਿਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉਹਲੇ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਅਤੇ ਬੁਰਸ਼ਾਗਰਦੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਕੋਈ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਫਜ਼ੂਲ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਖੀ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ — ਇਹੋ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਔਜਲਾ, ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ, ਗੁਰਮੁਖ ਪੰਧਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਔਜਲਾ, ਹਰਦੀਪ ਵੜੋਚ, ਬਲਦੇਵ ਗਰੇਵਾਲ, ਰਵਿੰਦਰ, ਗੁਰਬਖਸ਼, ਚਰਨ ਬਰਾੜ, ਦਰਸ਼ਨ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਅਜਾਇਬ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਲਾਟ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਰੜਕਦੀ ਸੀ। ਸੇਠ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਔਜਲਾ, ਪਟਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਰਦੀਪ ਵੜੋਚ, ਰਹੀਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਹਰੀਜਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖ ਪੰਧਰ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਗਏ। ਗੰਨਮੈਨ ਦਾ ਰੋਲ ਚਰਨ ਬਰਾੜ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੂਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਵੇਂ ਝਾਉਲਾ ਜਿਹਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੰਬੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫਲ-ਸਰੂਪ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹੋਈਏ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਨ ਰਾਮਿੰਦਰ ਸੰਧੂ।

* * *

ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਸੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ :

ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਮੱਤ ਨਿਮਾਣੀ, ਸਮਝ ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਆਵੇ ਵੇ;

ਪਾਪਣ ਸੋਚ ਨਾ ਖਹਿਤਾ ਛੱਡਦੀ, ਹਰਦਮ ਸੋਚ ਸਤਾਵੇ ਵੇ;

ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਤੇ ਬੀਤੇ, ਮੈਂ ਹੀ ਬਾਪੂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ;

ਕੱਦਣ ਕਸੀਦਾ, ਜਾਣ ਸਕੂਲੇ, ਬਾਪੂ ਮੇਰੇ ਗਾਣਦੀਆਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀ ਆਪਣੇ ਗਰੀਬ ਬਾਪ ਨੂੰ ਨਹੇਰਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਕਿਹੜਾ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਅਵੱਗਿਆ ਹੋਈ ਹੈ ਸਾਥੋਂ ਜੁ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤੰਗੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀਆਂ ਗ਼ੁਸਤ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਲੜੀ ਦੀ ਸੋਚ ਅਜੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਗਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝ ਸਕੇ, ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਗੁੱਗੇ-ਪੀਰ ਨੇ ਸਰਾਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਖੂਨ ਪਸੀਨਾ ਵਹਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿਚ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ : ਜਗਦੇਵ ਸੋਹੀ, ਉਪਲ ਬਰਾੜ, ਗੀਮਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਰਵੀ, ਗੁਰਮੁਖ ਪੰਧਰ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਦੀਪਕ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਬੁਰਸ਼ਾਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ 17 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ‘ਰਿਹਾਵਲ ਦਸਤਾ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਾਥੀ ਜੈਮਲ ਪੱਡਾ ਅਤੇ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ‘ਪਾਸ਼’ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

‘ਪਾਸ਼’ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਗ਼ਮਗੀਨ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਹੀ ਕਵਿਤਾ,

“ਅਸੀਂ ਲੜਾਂਗੇ ਸਾਥੀ

ਜਦੋਂ ਤਕ ਲੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਕੀ ਹੈ” ਪੜ੍ਹੀ।

ਸਾਥੀ ਜੈਮਲ ਪੱਡਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਗੀਤ, “ਓ ਲੋਕੋ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉੱਲਟੀ, ਉਹਨਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਪਿਆਰੀ; ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਓ ਹਾਣੀਉਂ ਜਿਹਨਾਂ ਹੱਸ ਹੱਸ ਜਿੰਦੜੀ ਵਾਰੀ।” ਸਤਵੰਤ ਦੀਪਕ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਰਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

* * *

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਗਿੱਧਾ ਟੀਮ ਨੇ ਗਿੱਧਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵੰਨਗੀ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਬੋਲੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ :

ਆ ਵੇ ਮੁੰਡਿਆ, ਬਹਿ ਵੇ ਮੁੰਡਿਆ

ਬੈਠੀਏ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ

ਰਾਜਗੁਰੂ ਸੁਖਦੇਵ ਭਗਤ ਦੇ

ਰਲ ਜਾਈਏ ਬਲਿਹਾਰੇ

ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪਾਣੀ 'ਚੋਂ ਰੂਹਾਂ

ਮਾਰਦੀਆਂ ਲਲਕਾਰੇ

ਲੋਟੂ ਫਿਰਕੂ ਟੋਲਿਆਂ ਤਾਈਂ

ਦਿਨੇ ਦਿਖਾਈਏ ਤਾਰੇ

ਅਣਖ ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਧਮਕ ਪਵੇ ਸਰਕਾਰੇ। ਅਣਖ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ

ਪੂਰਬ ਵਿਚੋਂ ਸੂਰਜ ਜੰਮਦਾ

ਖੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫੱਲੇ

ਹਾਕਮ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਹੇਠੋਂ

ਜੰਮਦੇ ਫਿਰਕੂ ਟੋਲੇ

ਕੰਨੋਂ ਬੋਲੇ ਹੱਥੋਂ ਟੁੰਡੇ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫੱਲੇ

ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਚੱਟੀ ਭਰਦੇ

ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਗੋਲੇ

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335
Res. 522-7167

ਇਕ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ 'ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ
ਕਰ ਦੇਣੇ ਹੱਡ ਪੋਲੇ
ਫਿਰਕੂ ਟੋਲਿਆਂ ਦੀ
ਰੜੇ ਭੰਬੀਰੀ ਬੋਲੇ। ਫਿਰਕੂ ਟੋਲਿਆਂ ਦੀ

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਪੀ ਲੋਕਾਂ
ਕੀ ਕੁਹਰਾਮ ਮਚਾਇਆ
ਨਿੱਤ ਗੋਲੀ ਨਿਤ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ
ਹਰ ਥਾਂ ਭੜਭੁ ਪਾਇਆ
ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਥਾਂ ਵੈਣ ਸੁਣੀਏ
ਘਰ ਘਰ ਮਾਤਮ ਭਾਇਆ
ਬੇਦੋਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਬਹਾਉਣਾ
ਕਿਹੜੇ ਧਰਮ ਸਿਖਾਇਆ
ਕਾਲੇ ਨਾਗਾਂ ਨੇ
ਜ਼ਹਿਰੀ ਡੰਗ ਚਲਾਇਆ। ਕਾਲੇ ਨਾਗਾਂ ਨੇ

ਆ ਨੀ ਭੈਣੇ ਗੋਰੀਏ ਭੈਣੇ
ਕਿਉਂ ਜੀਭਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲੇ
ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾ ਕਰੀਏ
ਕਾਲੇ ਵੀ ਦਿਲ ਵਾਲੇ
ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲੱਟੂ
ਰਾਣੀ ਖਾਂ ਦੇ ਸਾਲੇ
ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਲਾਟ ਬਲ ਕੇ
ਕਿਰਤੀ ਕਰਨ ਉਜਾਲੇ
ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨੱਚੀਏ ਕਿਰਤੀ
ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ

ਜਾਏ ਧਰਤੀ ਦੇ
ਕੀ ਗੋਰੇ ਕੀ ਕਾਲੇ। ਜਾਏ ਧਰਤੀ ਦੇ

ਲੱਚਰਵਾਦ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਬੋਲੀਆਂ ਗਿੱਧੇ ਦਾ
ਸ਼ਿਗਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ
: ਅਮਰ ਪੰਧਰ, ਹਰਜੀਤ ਪੁਨੀ, ਹਰਵੰਤ ਰੰਧਾਵਾ, ਰਾਜ ਬਰਾੜ, ਬਖਸ਼,
ਸੋਨੀਆਂ ਮਹਾਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ, ਮਨਜਿੰਦਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਸੋਹੀ,
ਓਪਲ ਬਰਾੜ, ਜਸੀਕਾ ਬਰਾੜ, ਗੀਮਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੈਂਡੀ ਸੋਹੀ, ਪ੍ਰੀਤੀ
ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸਿਮੀ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਵਿਰਕ। ਆਵਾਜ਼
ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਪੰਜਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਲਕੀ ਉਤੇ ਸਾਥ
ਮੰਦਰ ਮਘੇਰਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ।

* * * *

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕ ਗੀਤ, ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਰੋਮ
ਰੋਮ ਵਿਚ ਰਚ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, "ਮੇਰਾ ਰੰਗਦੇ ਬਸੰਤੀ ਚੋਲਾ" ਬਲਬੀਰ
ਪੰਜਲ, ਰਾਜ ਬਰਾੜ, ਰਾਜਬੀਰ ਵਿਰਕ, ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ
ਪੰਜਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਦੋਲਕੀ ਉਤੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਪਰਮਜੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਨੇ।

* * *

ਆਓ ਹੁਣ ਪ੍ਰਗਰਾਮ ਦੀ ਅਖੀਰਲੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ
ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕ 'ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ' ਉਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰ
ਲਈਏ। 'ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ' ਸਾਡੀ ਝਾਤ ਉਸ ਵਹਿਸ਼ ਦੌਰ ਉਤੇ
ਪੁਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਸਤ
ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਦਰਿਦਰੀ ਉਤੇ
ਉਤਾਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਬੱਚਿਆਂ, ਬੁੱਢਿਆਂ ਅਤੇ
ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਹ ਕੌਹ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ
ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਹਰ ਥਾਂ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਨਹੁੰਆਂ ਨਾਲੋਂ
ਮਾਸ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਨਾਟਕ ਅੰਤਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬੜੀ
ਸ਼ਿਦਤ ਨਾਲ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੇਲਾ ਨਾ
ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਫਿਰ ਸੋਨ ਸੰਤਾਲੀ ਵਰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ
ਹੈ ਅੱਖਾਂ ਉਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀਆਂ ਨੂੰ
ਸਮਝਣ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਗਲਤ
ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਫਲ
ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਬੜਾ ਭਿਆਨਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਨਾਟਕ ਪਹਿਲੇ ਨਾਟਕ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਿਹਾ
ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬੀ ਨਾਲ
ਨਿਭਾਇਆ। ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਆਸ
ਬੱਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ
: ਰਾਜ ਪੰਧਰ, ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ, ਬਖਸ਼,
ਬਲਦੇਵ ਗਰੇਵਾਲ, ਹਰਦੀਪ ਵਡੌਚ, ਸ਼ੇਨ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਰਾੜ।

ਦੋਨਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਐਡਮੰਟਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ
ਕੀਤੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਉਪਰ
ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪਿਛੇ ਰਮਿੰਦਰ
ਸੰਧੂ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ।

ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ, ਸਮੇਂ
ਸਮੇਂ ਲਾਟ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰਗਰਾਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਤੇ ਨਾਟਕ 'ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ' ਦੇ ਇਹ
ਆਖਰੀ ਬੋਲ ਹਾਲ ਵਿਚ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ :

ਕੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ
ਕਿਸਦੀ ਕਰਨ ਮਨੋਂ
ਦੇਖੋ ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ
ਵੰਡਦੇ ਫਿਰਦੇ ਮੌਤ !!!

ਏ. ਡੀ. ਬਾਰੀਆ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ.

ਵਕੀਲ

ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਪਰਸਨਲ ਸੇਵਾ
- ਵੈਮਿਲੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਗੀਅਰ ਇਸਟੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

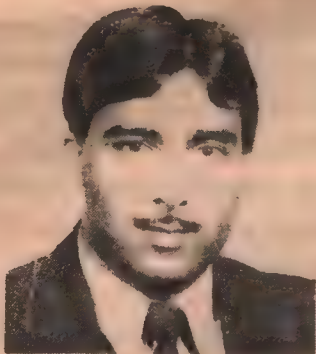
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ — ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ

Arsad Dara Baria LL.B.

Lawyer

Ste. 209-6330 Fraser St., Vancouver, B.C.

Ph. 321-8300

Kuldip S. Jhand

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਡੀ ਜਿਹੀ ਡਾਢ੍ਹੀ
ਘੋੜੇ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ
ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. 526-2781

Res. 524-4137

Pager 687-7711 #7610

SUPER BUY

325 - 12th St., New Westminster, B.C.

Thinking of Buying or Selling

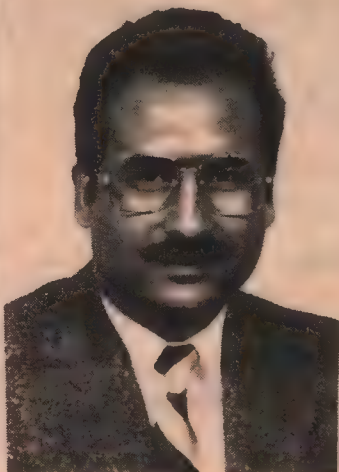
ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ
ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

For The Best Selection & 100% Satisfaction

NIRMAL (Neil) DHALIWAL

Bus: 588-9955 Res: 597-2069

Specializing in: Lots, New Homes, Investment
Properties, Farms, Industrial & Commercials

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

LAKEVIEW REALTY LTD.

10732 KING GEORGE HWY., SURREY, B.C. V3T 2X7

**WORKING
100%
FOR YOU**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ
ਅੰਤਲੀ ਲੜਾਈ

ਇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਤਲ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੀਆਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹ ਵਾਂਗ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਤੱਥ, ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਸਨ, ਇਡੋਲੋਜ਼ਿਕਲ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਲ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਤੋਂ ਇਸ ਦਲ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਘੜਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੀ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾਲੀ ਹਾਰਵੇ ਓਸਵਾਲਡ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੈਨੇਡੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਤਲ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਨਕਸ਼ਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਕ ਸਿੱਖ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਨਕਸ਼ਾ ਨਵੀਸ (ਅਪਰਾਧ) ਨੇ ਵਾਹਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬੰਗਲੇ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੂੰਘੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖਬਾਜ਼ੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਦਿਖਦੀ ਹੈ ਪੀ. ਐਨ. ਲੇਖੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੈ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਵੀ ਸੱਤ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਹਿ-ਵੇਗੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਗਿਰਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਰਮਨਾਕ ਹੋਣ ਤੱਕ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਅਵੇਸਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਉਸਦੇ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ ਦੇ ਛੋਟੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੂਤਾਵਸਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਗਵਲਟ ਇਸ ਲਈ ਆ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੂਰਬੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਜਾਲ ਵਿਚ ਉਲਝ ਗਈ ਸੀ; ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਪਲੂਸ, ਜੀ ਹਜ਼ੂਰਿਆਂ ਨਾਲ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਹੀ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਜਾਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਾਜਸੀ ਦਰਬਾਰ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਨਪਣ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਲਈ ਬੜੀ ਉਪਜਾਊ ਥਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੁਤਰਫੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, 'ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਜੁੱਡਲੀ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਜੁੱਡਲੀ ਬਿਨਾਂ ਉੱਠੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁੱਡਲੀ ਵਿਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਹੈ।' ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ, ਨਫਰਤ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ 'ਸੰਤ' ਜਾਂ 'ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ' ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੱਖ ਧਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਖੁਲ੍ਹਾ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਿਸਰ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹਾਬੰਦੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਦਦਗਾਰ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਹਰੀਜਨਾਂ—ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿੱਗਰ ਵੱਟ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਢਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਉਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਵੰਡਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਯੋਜਨ ਲਈ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹਿੰਦੂ-ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀਵਾਦ ਸੀ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਤੀਹ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਨਾ ਪਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ. ਜੇ. ਅਕਬਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, 'ਹਿੰਦੂ-ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ, ਇਹ ਇਸਲਾਮ ਨਹੀਂ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਇਨਾ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਪੁਰ-ਪੁਰ ਨਾਲ ਤਿੱਖੀ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਹਿੰਦੂ-ਪੁਨਰਸੁਰਜੀਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲ ਰੁਚੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਇਹ ਰਾਇ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਦੇਰ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵੰਗਾਰਣ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਰਥਕ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਤੱਤ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਘੋਰੀ ਵਿਚਾਰ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਤੇ ਲੋਕ ਤੋੜਵੀਂ ਹਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਵਾਹਦਾਰੀ ਖੱਟ ਸਕੇ। 1984 ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਆਮ ਚੁਣਾਵ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨੀ, ਚਮਤਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਰਗਾ ਦੇ ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਬਿੰਬ ਉਸਨੇ 1971 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਦੋਫ਼ਤ ਕਰਕੇ ਖੋਲਿਆ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗੁਣ-ਨਿਰਲੇਪ ਲਹਿਰ ਦੀ ਮੁਖੀ ਸੀ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿੰਬ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਨ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵ-ਮੱਤ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1971 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਕ, ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਇਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਲਾਕ ਸੀ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਅਸਲੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ 'ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਆਕ੍ਰਮਣ' ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਨਘੋਰੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ, ਜਿਸਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਹਿਸ਼ ਅਤੇ ਭੈੜਾ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੁਰਗਾ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰੈਸ ਉਸ ਨੂੰ 'ਲੋਹੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਔਰਤ' ਜਾਂ 'ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਲਿਕਾ' ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੀਤੇ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰ ਕੇ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਫੈਸਲਾਕੂਨ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹਿਚਕਿਚਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੌਤਵਾਂ ਵਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ 1969 ਵਿਚ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੋਫ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕੈਦ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਮਾਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਹਾਂਰਥੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚੀਉਂ

ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਈ ਤੇ ਉਦੋਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਵਰ੍ਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਜੜ-ਵਿਹੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਹ ਰਚੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੋਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਮੈਂਬਰ, ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਨ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਦੀ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ—ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਅਮਲ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸੂਝ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਮੁੜ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਖਲੋਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਨੀਅਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਰਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਰਬਲ, ਨਿਤਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਫੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੀਨ-ਮੇਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੇ ਦਬਾਓ ਨੂੰ ਨਿਸਫਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਵਾਂ ਨਾ ਗਿਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪਰਤਵੀ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਜਾਤੰਤਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ, ਹੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਲਈ ਇਹ 'ਬਹੁਤ ਬੜਾ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਦ ਦੀ ਥਾਂ', 'ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਦ' ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ, ਨਾਕਾਬਲੀਅਤ ਅਤੇ ਹੋਂਦਬਾਜ਼ ਇਫ਼ਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੀ ਉਸ ਹਾਰ ਤੋਂ ਮੁੜ ਤਾਬੇ ਆ ਗਈ, ਜਿਹੜੀ ਉਸਨੂੰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤ੍ਯੁਕਤਾ ਕਰਾਉਣ ਸਦਕੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ 1980 ਵਿਚ ਉਹ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾਕੂਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਜੀਬ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

1984 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਫਿਰ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਗਈ। ਪੂਰਬ ਉਤਰੀ ਸੂਬੇ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੀਕਰ ਰਿੜ੍ਹਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਧ-ਟੁੱਕ ਹੋਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਸਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਥੋਪਿਆ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਭੇੜਿਆਂ ਦੇ ਗਿਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਜਨੂੰਨੀ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੁਮੀਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਭੇੜੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਅਨਿਸ਼ਚਤ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸੀਟੋਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਆਲੋਚਕ, ਤੀਹ

ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਦੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਗੱਲਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਲੜਾਈ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਤੱਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਐਸੀ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ ਫੌਜ, ਬਕਤਰ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਗਰੁੱਪ (ਜਿਸ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੇਗਿਆ ਕੀਤੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚਮੁਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ, ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਉਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਹਰ ਵਲ-ਵੇਰ ਅਤੇ ਮੌੜ ਦੀ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸ਼ੌਰ ਸਮੂਹ ਹੈ) ਅਤੇ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਲਈ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਯੂਰਪ ਦਾ ਟੂਅਰ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਗੋਰਾਇਆ) ਸਰੀ

ਨਿੱਕੇ ਗੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਅਜ ਤੱਕ ਬਦਸਤੂਰ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਵੀ ਦੂਰਦੂਰ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ, ਨਵੇਂ ਥਾਂ, ਨਵੇਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੱਥੋਂ ਜਾਣ ਦਿਆ ਕਰਦਾ ਸਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਏਸੇ ਲਈ ਮਾਂ ਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ, “ਏਹਦੇ ਪੈਰ-ਚੱਕਰ ਆ।”

ਐਸ ਉਮਰੇ ਭਾਵ, 70 ਵਿਆਂ ਵਿਚ, ਬੇਸ਼ਕ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਲਈ, ਕਈ ਫੈਕਟਰ ਲੱਭੀਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਰਚ-ਪੱਠਾ, ਸਾਥੀ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਖਣ ਰੁਚੀ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਿਹਤ, ਵਿਹਲ (ਫਜ਼ੂਲ ਰੁੱਝੇਵਿਆਂ ਵਲੋਂ) ਅਤੇ ਬੇਲੀ ਦਾ ਜਾਨਣਾ ਆਦਿ।

ਅਮਰੀਕਨ ਟਾਪੂ (ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਮੈਕਸੀਕੋ) ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਗੇੜੇ (ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਟ) ਗ੍ਰੇ-ਹਾਊਂਡ ਬੱਸ ਦਵਾਰਾ ਲਾ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬੱਸ-ਟੂਅਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਬੱਸ ਹਰ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਵੜਦੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਦੀ ਨਿਕਲਦੀ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਸਟੇ ਕਾਫੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੋਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਚੁੱਕੀ ਸਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪਾਰਸਲ ਲਾਹੁੰਦੀ ਲੱਦਦੀ ਹੈ ਏਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਟਾਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਅਣਡਿਠਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਫਰ ਤੋਂ ਅੱਕਣ ਬੱਕਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਜਿਸ ਬੱਸ-ਸਟਾਪ ਤੇ ਦਿਲ ਕਰੇ, ਉਤਰ, ਲਾਕਰ ਵਿਚ ਸੂਟਕੇਸ ਰੱਖ, ਨੌੜਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ-ਮੋਟਲ ਵਿਚ ਰਾਤ ਆਰਾਮ ਕਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫੇਰ ਬੱਸ ਫੜ ਕੁਰ ਪਈਦਾ। ਹਰ ਸਟਾਪ ਤੇ ਭਾਫਾਂ ਛੱਡਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਾਫ ਸੂਬਰੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬਾਹਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ “ਜੀ ਆਇਆ” ਆਖਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਸ ਉਤਰਨ ਵੇਲੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਗੋਂ ਬੱਸ ਦਾ ਚੱਲਣ ਟਾਈਮ ਤੇ ਬੇ-ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਅਨਾਉਂਸ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬਿਰਧਾਂ ਨੂੰ ਡੈਡੀ-ਮੱਮੀ ਆਖ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਬਾਹਾਂ ਫੜ ਉਤਾਰਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਸੀਐਟਲ ਵਲ ਦੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗੁੰਨ, ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ, ਵਿਜ਼ਨ ਸੈਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ, ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਫਲਾਰੇਡਾ, ਨੀਊਯਾਰਕ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਓਹਾਇਓ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਬੋਸਟਨ ਤੇ ਸਾਰਾ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮਿੰਟਨ, ਸੈਕਕਾਟੂਨ, ਵਿਨੀਪੈਗ, ਬੰਡਰਬੇ, ਟਰਾਂਟੋ, ਅਟਵਾ, ਮਾਂਟਰੀਅਲ, ਨਿਆਗਰਾਫਾਲ, ਕੀਊਬੈਕ, ਨੀਊਬ੍ਰਾਂਜਵਿਕ, ਹੇਲੀ ਫੈਕਸ, ਸੇਂਟਜਾਨ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਥਾਂ ਵੇਖ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੰਥਲੀ ਸਾਜ਼ਨ ਟਿਕਟ ਤੇ ਸਾਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਧਰ ਵੀ ਬੱਸ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਬੜਾ ਘੁੰਮੇ ਫਿਰੇ ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ “ਵਨ ਪੁਆਇੰਟ ਟੂ ਐਨਦਰ” ਕਿਰਾਇਆ ਬੜਾ ਬੜਾ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਰੱਜਕੇ। ਜੋ ਵੀਰ ਭੈਣ ਏਸ ਖਿਆਲ ਦੇ ਹੋਣ ਕਿ “ਕੀ ਲੈਣਾ, ਓਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ, ਓਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਹੀ ਸਟੋਰਾਂ, ਐਵੇਂ ਭੱਜੇ ਫਿਰਨਾਂ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਆ?” ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਾਕਈ ਇਹ ਵੇਸਟ ਆਫ ਟਾਈਮ ਹੀ ਹੈ।

ਫਸਤੇ ਟਿਕਟ-ਸੇਲ ਦਾ ਲਾਭ ਅਸਾਂ 1979 ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸੀਐਟਲ ਤੋਂ ਪਲੇਨ ਫੜ ਹਵਾਈ, ਨੀਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਫੀਜੀ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਬੜਾ ਸਵਾਦ ਮਾਣਿਆ।

ਐਤਕਾਂ, ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਨੇ ਫੇਰ ਮਨ 'ਚ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੰਦਨ ਗਾਥਾ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ 587 ਡਾਲਰ ਦੀ ਗੇਟਨ ਲੈ ਕੇ 3 ਫਰਵਰੀ 88 ਸ਼ਾਮ 6 ਕੁ ਵਜੇ ਚੱਲਕੇ 4 ਫਰਵਰੀ 10 ਕੁ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰ ਲੰਦਨ ਹੀਦਰੋ ਜਾ ਉਤਰੇ। ਅਜੀਜ਼ ਵਿਕੀ ਜੱਹਲ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿਤਰ ਨਾਲ ਕਸਟਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਾਡੀ ਵੇਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਟੈਕਸੀ ਦਵਾਰਾ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ 37 ਪੌਂਡ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਗਦੇ ਸਨ ਟੀਊਬ-ਟ੍ਰੇਨ ਤੇ ਮਸਾਂ 8 ਕੁ ਪੌਂਡ ਲੱਗੇ ਤੇ ਟਾਈਮ ਵੀ ਅੱਧੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਜੋ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਤੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਪੀਡ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ।

ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਯੂਰਪ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੰਦਰ ਕੁਤਕੁਤਾੜੀਆਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਓਥੇ ਜਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ ਟੂਅਰ ਲਈ ਕੋਚਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਅਜੀਜ਼ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਮਿਤਰ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਮੇਰਾ ਪੇਂਡੂ ਜਿਹੜਾ ਲੰਦਨ ਵਿਚ ਬੜਾ ਉਘਾ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਵੀ, ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਿਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰ ਉਹਨੂੰ ਹਫਤੇ ਕੁ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖ ਆਪ ਕਾਵੇਂਟਰੀ, ਲਾਮਿੰਗਟਨ ਸਥਾ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਉਥੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਪਤਾ ਉਪਜਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਹੋਟਲ-ਰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੜਾ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਫੇਰ ਲੰਦਨ ਆ ਗਏ ਤੇ ਹੋਰ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ 13 ਫਰਵਰੀ ‘ਵਾਲੇਸ ਆਰਨਲਡ’ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੋਚ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੰਜਰਵਡ ਸੀਟ ਤੇ ਜਾ ਬਰਾਜੇ। ਬੜੀ ਸਾਫ ਸੂਬਰੀ ਤੇ ਕੰਫਰਟੇਬਲ ਬੱਸ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਲੇਡੀ ਗਾਈਡ ਜਿਹੜੀ ਬੜੀ ਹਸਮੁਖ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਸੀ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹੀ ਤੇ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਬੜੇ ਹਾਸਰਸ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਕੋਚ 47 ਸਵਾਰੀ ਪਾਸ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ 39 ਸਵਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਾਂ।

ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਰੋਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੱਢਾ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਲੰਦਨ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਡਾਵਰ ਬੰਦਰ ਵੱਲ ਚਲ ਪਏ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੇ ਲੰਚ ਕੀਤਾ। ਘੰਟਾ ਕੁ ਹੋਰ ਚਲਕੇ ਅਸੀਂ ਡਾਵਰ ਜਾ ਉਪੜੇ ਤੇ ਓਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਜੇਹੇ 'ਚ ਜਿਥੇ ਬੜੀ ਭੀੜ ਸੀ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਕੁਝ ਖਾਧਾ। ਇਹ ਡਾਵਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਚੈਨਲ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਬੱਸ ਪੀ: ਓ ਯੂਰਪੀਨ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਪਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੰਗ: ਪੌਂਡ ਹੋ ਸਨ ਸੋ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਰੰਸੀ ਨਾ ਬਦਲੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਵੀ ਸਨ। ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਧਾ ਪੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਵੇਏਸ 5-6 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੀ ਕੈਲੇਸ ਬੰਦਰ ਜਾ ਉਤਰੇ। ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾ ਮਾਰਦਾ ਜਾਪਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਓ ਮੁਜਬ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਓਹਦੀ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਜਦ ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਮੁਸਕਾਣ ਵੱਲ ਲਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੰਦਲ ਖੋਲਣ ਦਾ ਹੀਆਂ ਕਰ ਹੋਲੇ ਆਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਓਹ ਝਟ ਪਟ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ, “ਲਗਦੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੀ।” ਵਾਰਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੁਕ ਗਈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀਰੇ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਗੁਜਰਾਤ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਸੋਹਣੀ ਦਾ ਪਿੰਡ) ਦਾ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਹੋ ਵੀ ਸਾਹਨੀ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬੁੱਲਸ਼ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਪਰੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੇਰੀ ਭੌੜੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਕਈ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਮੈਨੂੰ ਹੜਦੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਮੇਰੀ ਏਸ ਆਦਤ ਨੇ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਕਦੀ ਫਿਥਿਆਂ ਪੈਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਈ ਵਾਰ ਨਸ਼ਿਆਇਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਏਸ ਆਦਤੀ-ਜੁਰਅਤ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੀ ਬੰਦਰ ਕੈਲੇਸ ਜਾ ਉਤਰੇ ਤੇ ਅਗੋਂ ਡੇਢ ਕੁ ਘੰਟੇ ਦੀ ਡਰਾਈਵ ਉਪਰੰਤ ਬੁੱਲਸ਼ ਇਕ ਸ਼ੀਅਰਜ਼ ਨਾਮੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੋਟਲ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਗੰਜਰਵਡ ਰੂਮਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਰਾਜੇ। ਸਵੇਰੇ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰ ਆਪਣੀ ਬੱਸ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਇਕ ਚਰਚ ਜਿਹੜਾ ਸੌ ਸਾਲ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਇਆ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਯੂਰਪੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸਨ। ਏਥੋਂ ਦੇ ਦੋ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰੀਗਰ ਜਿਹੜੇ ਚੀਨ ਤੇ ਜਾਪਾਨ ਜਾ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪਰਤ, ਮੀਊਂਸਪਿਲ ਗਾਰਡਨ ਵਿਚ, ਚੀਨੀ ਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਪਰੀਭਿਆ (ਮੰਦਰ) ਵਰਗੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲੋਕ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇਖ ਅਸੀਂ ਵੇਸਟ ਜਰਮਨੀ ਵਲ ਵਗੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅਸੀਂ “ਬਰਲਿਨ ਨੂੰ” ਸਾਈਨ ਲਗਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੇ ਲੰਚ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਬੱਸ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਖੁਕ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਤੇ ਧਰ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਓਹ ਆਪੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚੁਕ ਲੈਂਦੀਆਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮੁਸਕਾਣਾਂ ਦਵਾਰਾ ਹੀ ਹੋਲੇ ਹੋਲੇ ਆਖ ਗੁੰਟਿਗਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਬਾਰਡਰ ਵਗੇਰਾ ਕਰਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪੁਛਿਆ। ਓਸ ਸੈਂਟਰਲ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਜਰਮਨ, ਡੱਚ, ਫਰੈਂਚ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਜਰਮਨ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੇ ਖੇਤ ਬਰੀਰਾ ਦੇਖਦੇ ਝਾਕਦੇ ਸ਼ਾਮ ਅਸੀਂ ਰੂਡਸ਼ੀਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੂਨ ਨਾਮੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਜਾ ਬਰਾਜੇ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਲੰਮਾ, ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਾਈਮ ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਹਨ। ਬੱਸਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ, ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਤੰਤਾ ਬੱਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿਸਤੀਆਂ ਤੇ ਅਗਨ ਬੋਟ ਚਲਦਿਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਬੜਾ ਦਿਲਕਸ਼ ਸੀ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੀਂ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਹਨ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਉਪਰ ਬੇਸ਼ਮਾਰ ਆਬਾਦੀ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)

ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਈ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਰੰਗ ਮਿਤਰ ਰਹੀ। ਮਿਸ ਸੀਟੋਨ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ 1985 ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਮਰ ਗਈ, ਨੇ ਅੰਤਮ ਵਾਰ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅਖੀਰਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਸਮੇਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮਿਸ ਸੀਟੋਨ ਨੇ ਸ਼ੀਮਤੀ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ ਅਤਿ ਦੀ ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਬੇਬਸੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ, “ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਇਸਤਰੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤਿਆ ਮੁਕ ਗਈ ਹੋਵੇ।” ਉਸ ਨੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਸੰਡੇ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਆਇਨ ਜੈਕ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਇਕੱਲਵਾਂਤੀ ਇਸਤਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੋਈ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਮਾਯੂਸ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸ ਰਾਇ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੇ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਦੁਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।”

ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪਕੜ ਸ਼ਾਇਦ ਗਵਾਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਲ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਅਕਸਰ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੈਸ ਵੀ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚੋਣ ਭਵਿੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਦੁਖਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ‘ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ’ ਕਰਕੇ ਬਚ ਨਾ ਸਕੀ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨਸ਼ੀਨੀ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਤਿ ਕੜਵਾਹਟ ਨਾਲ ਵੰਡੀ ਕੌਮ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪਸੰਦ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖੋਲ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਖੁਲ੍ਹਮ-ਖੁਲ੍ਹਾ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਨ। ਦੇਰੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਭੜਕੇ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੱਖਵਾਦ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

(ਚਲਦਾ)

ਜੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਗੁੰਡਾਗਰੋਹਾਂ 'ਚ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਇਕ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਬਦਮਾਸ਼ ਹਲਾਕ

ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ — ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਰਾਜ ਰੌਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਪਰ ਕੋਲਸ਼ਾ ਤੇ ਹਕੀਮਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇਰਮਿਆਨ ਜੀ ਆਰ ਪੀ ਦੇ ਗਾਰਡਾਂ, ਪੀ ਏ ਸੀ ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੋਹ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਝੜਪ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਤੇ ਇਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਸ (ਜੀ ਆਰ ਪੀ) ਦਾ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਪੁਲਸ ਕਪਤਾਨ ਜੀ ਆਰ ਪੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁੰਡੇ ਜੋ ਹਾਪੜ-ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਪੰਜਜਰ ਗੱਡੀ ਤੇ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਕ ਦੋਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੀ ਆਰ ਪੀ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁਛ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਥਾਂ ਹੀ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਰਫਲ ਸਮੇਤ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜੀ ਆਰ ਪੀ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਕ ਗੁੰਡਾ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਦੇ ਏਕਤਾ ਲਈ ਯਤਨ ਅਸਫਲ

ਬੰਗਲੌਰ — ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਰਨਾਟਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਲਾਹ ਸਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਇਥੇ ਅਖਬਾਰੀ ਨਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੈਂਗੜੇ ਤੇ ਨਰਾਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਚ ਡੀ ਦੇਵ ਗੌੜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ।

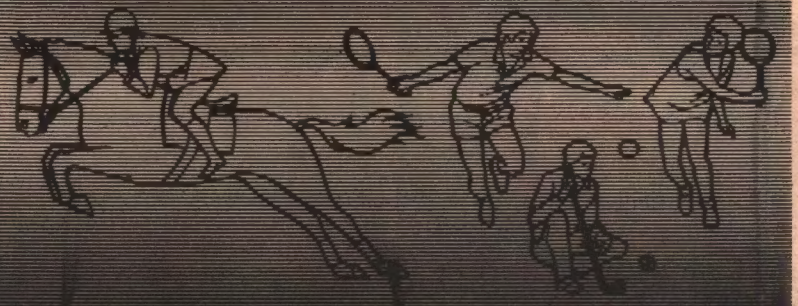
ਵਿਨ ਚੱਢਾ ਨੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ — ਰੋਡੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਜੈਪਾਲ ਰੋਡੀ ਨੇ ਬੇਫਰਜ਼ ਸਕੈਂਡਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਅਖੱਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ ਸ਼ੰਕਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਨ ਚੱਢਾ ਦਾ ਵਤੀਰਾ

ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਰੋਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੱਢਾ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ, ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਢੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਚੱਢਾ ਵਿਰੁਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਖੇਡਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ

ਪੈਨ ਅਮਰੀਕਨ ਜੂਨੀਅਰ ਗਰਾਸ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੂੰ
“Best Attacker” ਦਾ
ਇਨਾਮ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਚ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ

30 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 10 ਅਪਰੈਲ ਤੱਕ Trinidad ਵਿਚ ਜੂਨੀਅਰ ਗਰਾਸ ਹਾਕੀ ਦਾ ਇਕ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕੋਕਾ ਕੋਲ ਪੈਨ ਅਮਰੀਕਨ ਕੱਪ ਸੀ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕੁਲ ਬਾਰਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟੀਮ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹਾਰ ਗਈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ “Best Attacker” ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਸਭ ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕੁਲ 23 ਗੋਲ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 13 ਗੋਲ ਸਿਰਫ ਰਣਜੀਤ ਰਾਏ ਨੇ ਕੀਤੇ, 5 ਗੋਲ ਮਹਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਰ ਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਰਣਜੀਤ

ਦੀ ਖੇਡ ਦੀ ਉਚੇਚੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਦੀਆਂ ਧੁੰਮਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏਥੇ ਇੰਡੀਆ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਖੁਸਰੋਪੁਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਿੰਡ ਸੰਸਾਰਪੁਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ। ਏਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਉਘੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਖੇਡੇ।

ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਹਾਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਾਣ ਉਹਨਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਖੇਡ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਹੀ ਸ਼ੌਂਕ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕਲ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਏਥੇ ਵੀ ਰਣਜੀਤ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਵਰਗੇ ਅੱਛੇ ਅੱਛੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਵੀ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਬੀਰ ਗਿੱਲ, ਸਰੀ

ਗਜ਼ਲ

ਮਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ

ਕੌੜੇ ਬੋਲਾਂ 'ਚ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ,
ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਲਈ ਐਸੇ ਗੁਨਾਹ ਹੋ ਗਏ।
ਘਰ ਤੋਂ ਟੁਰਿਆ ਸਾਂ ਕਰਨੇ ਸਫਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ
ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਿਉਂ ਰਾਹ ਹੋ ਗਏ ?
ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕਾਲਖ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਲੱਗਾ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਦਿਲ ਤੀਕ ਕਾਲੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਏ।
ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖਰੇ ਸੀ ਐਵੇਂ ਖੁਦਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਵੀ ਆਪਸ 'ਚ ਜੁਦਾ ਹੋ ਗਏ
ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗਦੇ ਸਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਲਟੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਹੋ ਗਏ
ਜਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਦਾ ਵਤਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਨ
ਉਹ ਵੀ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚੋਂ ਐਵੇਂ ਗਿਰਾ ਹੋ ਗਏ
ਜਿਹੜੇ ਅੱਖਰ ਸੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਲਿਖੇ
ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ 'ਚ ਉਹ ਵੀ ਮੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਏ
ਇਸ ਅੱਗ ਨੂੰ ਨਾ ਹੱਥੀਂ ਫੜੋ ਦੇਸ਼ ਤੇ
ਬੜੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿੰਡੇ ਜਲਾ ਹੋ ਗਏ।

ਗਜ਼ਲ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਕੰਵਲ' (ਰਾਮਪੁਰੀ)

ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪਹਿਲੋਂ ਲੁਕਮਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਸਿਸਕ ਦੇ ਹੋਠਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੁਸਕਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰਦਿਆਂ, ਮੰਜਲ ਤੇ ਜੇਕਰ ਪਹੁੰਚਣਾ
ਜਾਣ ਦੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨਜਾਣ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਜੇ ਗਰੀਬੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ, ਦੂਰ ਕਰਨੀ ਲੋੜਦੈ
ਨਾਮ ਪੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਧਨਵਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਰਾਮ, ਅੱਲਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਪਏ ਗਾਡ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ,
ਪਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਰੋਬ ਨੂੰ ਚਾਹਵਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਜੇ ਭਲਾਈ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਲੋੜ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੀ
ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਛੋੜ ਕੇ ਦਇਆਵਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
ਮੁਸਲਮ, ਇਸਾਈ, ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਮਿਟਾ ਕੇ ਵਿਤਕਰੇ
ਇਕ ਪਿਤਾ ਹੈ ? ਇਕ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।
'ਕੰਵਲ' ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਵੰਗਾਰ ਕੇ
ਜੇ ਧਰਮ ਜੀਉਂਦਾ ਰਖਣਾ, ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ ਪਏਗਾ।

ਗਜ਼ਲ

ਇਕਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਹੋਰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਕਾਵਾਂ ਕੋਲ।
ਕਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਬਹਿ ਜਾਣਾ ਏਂ ਛਾਵਾਂ ਕੋਲ।
ਜੇ ਕੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਹੈ ਦਰਿਆਵਾਂ ਕੋਲ।
ਮਹਿੰਦੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵੀ ਹੈ ਸਹਿਰਾਵਾਂ ਕੋਲ।
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੀ ਛਤਰੀ ਤਾਣੀ ਫਿਰਦੇ ਨੇ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੋਕੀਂ ਰੱਖਣ ਨਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਕੋਲ।
ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਨਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਜਾਨਣ,
ਕਿੰਨੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਵਾਂ ਕੋਲ !
ਧੁੱਪਾਂ ਦੀ ਵੀ ਦਰਦ-ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਨੀ ਹੈ,
ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਬੈਠੇ ਰਹੀਏ ਛਾਵਾਂ ਕੋਲ।
ਮਹਾਂ-ਨਗਰ ਚੋਂ ਲੱਭੀਏ ਕਿੰਜ 'ਇਕਵਿੰਦਰ' ਨੂੰ,
ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਰੱਖਦੇ ਸਰਨਾਵਾਂ ਕੋਲ।

ਫਿਲਮੀ ਪੰਨਾ

ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿਰੀ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਿਲਮੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿਰੀ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਾਸਤੇ 20 ਤੋਂ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਏਡੀ ਰਕਮ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਏ' ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਈ ਐਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਏਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਉਂਜ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਸੱਖਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਪਰ ਕਿਧਰੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਬਾਰਾਂ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸਟਾਰ-ਅਭਿਨੇਤਾ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਗਣੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੋ ਕੁ ਸੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਫਿਲਮ ਫੇਲ ਹੋ ਕਾਰਨ ਅੱਗੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਨਾ ਪੁੱਛਿਆ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਏਦਾਂ ਹੀ ਲੰਘ ਗਏ। ਫਿਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਾਲੂ ਮਹਿਦਤੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲ ਫਿਲਮ 'ਮੁਦਰਮ ਪਿਰਾਈ' ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਚੱਲ ਨਿਕਲੀ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ 'ਸਦਮਾ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਤਾਮਿਲ ਫਿਲਮ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਤੌਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਜੇ ਪਛਾਣ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਉਦੋਂ ਉਪਭਾਵੁਕ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ' ਰੋਲ ਮੰਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਝ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਭੜਕੀਲੇ ਨਾਚ ਕਰਵਾਏ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ 'ਸੈਕਸ ਗਰਲ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰ ਆਈ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਤਾਮਿਲ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਫਿਲਮਕਾਰ ਹਨੁਮੇਤ ਰਾਓ ਨੇ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਖਾਸ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। 'ਹਿਮਤਵਾਲਾ', 'ਸੋਲਵਾਂ ਸਾਵਨ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਮਕਸਦ' 'ਇਨਕਲਾਬ' ਤੇ 'ਕਰਮ' ਤਕ ਪੁਜਦਿਆਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਏ। ਨਵੇਂ ਐਕਟਰਾਂ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਐਕਟਰਾਂ, ਲਗਭਗ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਆ ਡਿਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 'ਸਟਾਰ' ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨੱਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨੱਕ ਕਾਫੀ ਲੰਮਾ ਤੇ ਕਾਫੀ ਚੌੜਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਸਹੇਲੀਆਂ ਮੱਥੇ ਕਰਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਕਲ ਵਾਲੀ ਹੀਰੋਇਨ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੀ ਕਿੰਜ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਨੱਕ ਦੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਤਾਮਿਲ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਅਸਲੀ ਨੱਕ' ਨਾਲ ਵੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਜੋ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਹੈ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੂਟਿੰਗ 'ਫਿਲਮਸਿਟੀ' ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਸਟੂਡੀਓਜ਼ ਵਿਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਦਾਦਰ ਵਿਚਲੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਸਟੂਡੀਓਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਸ ਥਾਂ ਹੁਣ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਜਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ। ਸਟੂਡੀਓਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਜੇਕਰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੁਝੇਵਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਠ ਸਟੂਡੀਓ ਕੋਲ ਜਾਂ ਫਿਰ ਏਸਲ ਸਟੂਡੀਓ ਕੋਲ।

ਪਰ 'ਫਿਲਮਸਿਟੀ' ਦੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣੇ ਹੀ ਕੀ। ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਕੋ ਥਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ 'ਫਿਲਮਸਿਟੀ' ਨੂੰ ਬਣਵਾਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 1974 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਂਜ ਇਹਦੇ ਪਸਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 1978 ਵਿਚ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ 'ਫਿਲਮਸਿਟੀ' ਨੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸ਼ੂਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਫਿਲਮਸਿਟੀ 394 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟ ਫਿਲਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 99 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 'ਪਟੇ' 'ਤੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਫਿਲਮਕਾਰ ਵੀ। ਸ਼ਾਂਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਐਕਟਰ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਯਤਨਾਂ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਐਸਾ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ

ਮੰਦਾਕਨੀ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਡਟ ਕੇ ਖੜੋਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਸਕੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਰਹੇ।

ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਬਿੰਗ, ਮਿਕਸਿੰਗ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਉਥੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਟੂਡੀਓ ਫਲੋਰ ਫਿਲਮਸਿਟੀ 'ਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਟੂਡੀਓ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਏਅਰਕੰਡੀਸ਼ਡ ਆਰਾਮਘਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਕਅੱਪ ਰੂਮ ਵੀ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ।

ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ, ਝੀਲਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਕਚਹਿਰੀਆਂ, ਥਾਣਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭੇ ਕੁਝ ਬਣਿਆ-ਬਣਾਇਆ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਿਲਮਾਉਣ ਲਈ ਸਟੇਥੋਸਕੋਪ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਟਰੈਚਰ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਵਰਦੀ ਤੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੀਰੋ ਹੀਰੋਇਨ ਦੇ ਗੁਮਾਟਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਉਣ ਸਮੇਂ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵੀ ਖੂਬ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵੱਡੇ ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਸੈਟ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। 'ਸਲਤਨਤ' ਅਤੇ 'ਸਿੰਘਾਸਨ' ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਇਥੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸੈਟ ਖੜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਫਿਲਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੈਟ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੋਕ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਥੇ 'ਦਾ ਬਰਨਿੰਗ ਟਰੇਨ', 'ਕੁਲੀ', ਤੇ 'ਕਰਾਂਤੀ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਟ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਫੇਰ ਵਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮਹਾਨੀ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਦੀ ਛੋਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਕ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਜਾਂ ਫਿਲਮੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਟੂਡੀਓਜ਼ 'ਚ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਲਮਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਈ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੇਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਦਰਜਨਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ 'ਦਰਸ਼ਨ' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਰਹੱਦੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਖੱਟੇ 'ਚ

ਫਿਲਮਕਾਰ ਸਾਗਰ ਸਰਹੱਦੀ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ ਅਗਲਾ ਮੌਸਮ/ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਠੱਪ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ 70 ਤੋਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਕਈ ਤਾਰੀਖਾਂ ਮਿਥ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕੰਮ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ। ਬਜਟ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਿਤੇ ਅਗਾਂਹ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ 'ਚ ਮਤਭੇਦ ਉਭਰ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਅਜੇ ਗੱਡੀ ਲੀਹ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਸਰਹੱਦੀ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ' ਵੀ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਕੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ। ਉਂਜ, ਇਹ ਫਿਲਮ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਪਰ ਮਸਾਲਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਮਸਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਭਾਅ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਆਊਟ ਡੋਰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ

'ਮੁਹਾਫਿਜ਼' ਫਿਲਮ ਦੀ ਆਊਟ ਡੋਰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਯੂਨਿਟ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਿਮਲੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਵਜਲ, ਨਿਆਜ਼ੀ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੰਦਾਕਨੀ, ਅਨੂਪਮ ਖੇਰ, ਇਫਤਖਾਰ, ਰਾਮ ਮੋਹਨ, ਸੁਧੀਰ ਤੇ ਮੇਜਰ ਆਨੰਦ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ ਤੇ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਅਮਮਪੁਰਕਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ।

ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ

ਡਾ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾ

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਕਥਾ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਰ ਮਰਦ ਔਰਤ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ। 1936 ਵਿਚ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਬਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤਬਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਇਆਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਣ ਫੁਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤਬਕਾ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਰੀਬ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨਾ ਤਬਕਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਭੂਖ ਦੁਖ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਬਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਖੋਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਇਕ ਤੀਜਾ ਤਬਕਾ ਸੀ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨਵਾਬ ਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ। ਇਹ ਤਬਕਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਤੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੱਦਰ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ 1857 ਦੇ ਗਦਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਤੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਆਖਰ ਦਮ ਤਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਰਮਾਂ ਬਰਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 1947 ਵਿਚ ਜਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦਾ ਬੁਰਕਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਅਤੇ 1947 ਦੇ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਵਿਚ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੇਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਹਨਤੀ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਫੱਟਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕਿਸ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਘੋਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੋ ਫਰੰਟਾਂ ਤੇ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਫਰੰਟ ਸੀ ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਤਰੰਗੇ ਹੇਠ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ।

1943 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਇਹ ਘੋਲ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਜੋ ਮਸਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਝਗੜੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਉਠਣਾ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਭੂਖ, ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਗ਼ਿਰਵਤਖੋਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਿਹਨਤੀ ਤਬਕਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਲੜਿਆ ਓਹ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਦਰਲਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਓਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ ਤੇ ਅਜ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਸਰਦਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਕੇਲ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਭੂਖ ਗਰੀਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਿਮ ਈਸਾਈ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ ਦਾ ਹਲ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸਵਾਏ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ।

1947 ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦਸਦੇ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਹੁਦ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕ ਜਾਣਾ ਹੈ ਓਹ ਹੁਦ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਫੱਟਾ ਵਿਉਪਾਰੀ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨਾ ਤਬਕਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਧਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਜੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਕਾਲਾ ਧਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਕੌਮੀ ਸੈਕਟਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੇ ਭਾਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਨਾ ਸਿੱਖ ਨਾ ਮੁਸਲਿਮ ਨਾ ਈਸਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੁਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਓਹ ਜਮਾਤ ਹੈ ਜੋ ਮਿਲਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਕਾਲਾ ਧਨ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਉਸ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਈਸਾਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਭ ਹੀ

ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਖਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਿਮ ਹਨ ਜੋ ਦਸਾਂ ਨੌਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਓਹ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਾਂ ਫੁਟ ਪਾਥਾਂ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਕੱਠੇ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਣ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ। ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਓਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਆਪ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੜਦੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਤੇਰੀ ਗਰੀਬੀ ਦੁਖ ਭੂਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੇ ਤੇਰਾ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਗਵਾਂਢੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ। ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੋਰ੍ਹੇ ਖੋਰ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਦਹ ਡਰਾਉਣਾ ਚੇਹਰਾ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਾ ਆ ਸਕੇ।

ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਤੇ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਮਕਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਂ ਬਣ ਗਿਆ ਪਰ ਅਜ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੂਖ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜੋ ਅਮੀਰ ਹਨ ਮਿਲ ਮਾਲਕ ਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਹਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮਿਲ ਮਾਲਕ ਤੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ ਅਸਲੀ ਮਸਲਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਤੇ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੱਦੇ ਨਾਲ ਮੱਦਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ — ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਘਟਾ ਕੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ — ਰੰਧਾਵਾ

ਜਲੰਧਰ — ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਹਿਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹੱਲ ਨੂੰ ਲਮਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਤ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਿਹੜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਤਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੋਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੇਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋਏ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਤਿਵਾਦੀ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਅਧੀਨ ਬੇਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਧੰਨ ਤੇ ਅਸਲੇ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਇਮਦਾਦ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਥੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੈ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਲੋਂ ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦਾ ਬੜਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੈਨ ਮੁਨੀ ਵਰਗੇ ਸਾਧੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਦੇਹਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਦੇਹਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਸਖਤ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਨਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਜੀਵ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ

ਮਕਾਨ ਲਈ ਲੜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੁਖ ਭੁੱਖ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਏਹੋ ਹੀ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਹੈ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਨੇ ਏਹੋ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਏਹੀ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਤੇ ਈਮਾਨ ਹੈ ਸੋ ਅਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਏਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲ ਪਈ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ ਤੇ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਸਚਾਈ ਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਐਸੀ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਵਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਇਨਸਾਫ ਤੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਰਸਤੇ ਅਜ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਚਾ ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਰਸਤਾ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੱਬੇ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਫਰੰਟ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੱਲ ਕਦਮ ਪੁਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੀਆਂ ਸਨ ਓਹ ਅਜ ਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਖੋਰ੍ਹੇ ਖੋਰ੍ਹੇ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਭੂਖ ਗਰੀਬੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਫਰੰਟ ਵਿਚ ਖੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੋ ਅੱਜ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ ਜੋ ਅਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਡਰੀ ਤੇ ਸਹਿਮੀ ਹੋਈ ਆਮ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆ ਸਕੇ।

ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੌਮੀ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 99 ਫੀਸਦੀ ਸਿੱਖ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਓਸੀ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੱਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਸ਼ਮਾ ਰੇਖੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲ:) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਯਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਬੀ ਜੇ ਪੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਤੇ ਸੂਬਾ ਇਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣਾ ਆਸ਼ਿਫ ਅਲੀ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਗਿਰਤਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਵੰਡੀ।

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗਰੁਪ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਇਕਤਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਸਟੇਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਉਲਟ ਇਥੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਸਭਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸੱਦਣ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਅਖਬਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਅਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰਹੱਦੋਂ ਪਾਰ ਹਥਿਆਰ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਸਮਗਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

Ph. (604) 581-4473

P.O. BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਟਾਲਣ ਲਈ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਾਰਤਾ 13 ਮਈ ਨੂੰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਹੱਥ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕੋਲ੍ਹ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 30 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨੌਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਏ ਹੋਏ। ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਹੋਈਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵਾਵੇਲਾ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ?

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪਤਲੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 13 ਮਈ ਤੋਂ 16 ਮਈ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਨੀਯਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 2 'ਤੇ

ਮੈਨੀਟੋਬਾ 'ਚ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਫੱਟੀ ਪੋਚੀ ਗਈ

ਲਿਬਰਲ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਡਾ: ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਸਫਲ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ — ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦਸ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹੀ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਨੂੰ 57 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 12 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀਆਂ ਜਦ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਿਛਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਟ ਸੀ, ਹੁਣ 20 ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਟੋਰੀਆਂ ਨੂੰ 25 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਪਰ ਉਹ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਰਕਾਰ 'ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰ' ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਾ: ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਡਾ: ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਲਡੋਨਨ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਟ ਉਤੇ ਮਾਰਟੀ ਡੋਲਨ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਡਾ: ਚੀਮਾ ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਗੇਵੀਊ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ। ਡਾ: ਚੀਮਾ 35 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ 5 ਸਾਲ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ।

ਮੌਮ ਸਹੋਤਾ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜਾ ਮੈਂਬਰ

ਡਾ: ਚੀਮਾ ਮੌਮ ਸਹੋਤਾ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਚਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟੋਰੀ ਲੀਡਰ ਮਿ: ਫਿਲਮਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਣਗੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਿਰ ਹੋਣ।

Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),

Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼

